Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

...й Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

1921 онэй ... гарана | № 119 (13838) | 1972 оной майн 23, вторник | Сэн 2 мүнгэн

ХАБАРАЙ ҮДЭРЭЙ ЧАС БУХЭН ҮНЭТЭЙ!

Хамаг техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха. Хартаабха тариха таатай ерээ. Сабшалан уhалха, үтэгжүүлхэ хүдэлмэреэ түргэнөөр дүүргэхэ.

...ЗОР СООНЬ

...э 1971 ондо ажахымнай механиза...шагайгаар ажаллажа, ороohо та...эр баян ургаса хуряажа абаhан

...табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ ажа...ряашад болон механизаторнууд ар...й баян ургаса хуряажа аба...урдаа табинхай ажаллана. Меха...цнай майн 13-да 3031 гектарта шэ...жа дүүргэбэ. Василий Жапов, Ни...ухинай даадаг агрегат халаан бүриингөө даабарине 140 процент дүүргэжэ, бултанда жэшээ харуулна.

2 мянган гектарта обёос, 100 гектарта кукуруза майн 25 болотор урижа дүүргэхээр таряашаднай шиидэнхэй. Хабарай тарилгада 35 трактор ажаллажа байна. Арба нэгэн гэнжэтэ трактор хахалалгада табигданхай. Хахалалга дээрэ Базар Батуев, Батор Цыденов, Виктор Дамдинов гэгшэд hайнаар ажаллана.

Хабарайнгаа тарилгые хаhа сагтань шанартайгаар дүүргэхын түлөө механизаторнууд бүхы хүсэ шадалаа гаргана.

Д. ЦЫБИКЖАПОВ,
«Мир» колхозой түрүүлэгшэ.

Зэдын аймаг.

УЛААН ТУГ ҮРГЭГДӨӨ

Хабарайнгаа тарилгые эрхимээр, үндэр бүтээсэтэйгөөр дүүргэжэ ябаhан Прибайкалиин аймагай механизаторнуудай нэрэ хүндэдэ ажалай алдар солын Улаан туг үргэгдэбэ. Тэдэнэрэй дунда «Прибайкалец» колхозой Клочневскэ болон Коменско бригадануудай механизаторнууд И. В. Спирин, М. И. Добрынин, В. И. Красиков, А. А. Налетов, Д. М. Корнаков гэгшэдэй тракторна агрегадууд, «Заветы Ильича» колхозой трактористнар Н. П. Малашко, А. А. Потросин гэгшэд бии. Эдэ нүхэд таряа тарилгаар, газар хахалалгаар халаанайнгаа нормонуудые холо үлүүлэн дүүргэнэ.

Һаалишадай дунда апрель hара соо дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй дүнгөөр «Путь к коммунизму» колхозой Ангарай фермын hаалишад амжалта түйлаа гэхэ гү, али үнеэн бүриhөө 296 килограмм hү hаагаа. Энэнь үнгэрhэн жэлэй апрель hара соо hаагдаhан hүнhөө 62 килограммаар дээшээ байба.

Гүрэндэ hү худалдаха түсэбөө тус фермын коллектив 202 процент дүүргээ. Үнгэрhэн hара соо ажалдаа үндэр амжалта түйлаhан механизаторнууд болон hаалишадай хүндэлэлдэ Улаан туг үргэгдөө.

Ю. ВОРСОБА.

...ЛАН ДЭЭРЭhЭЭ МЭДЭЭСЭНЭ

...ТЭ

...ын совхоз. Эртын ...ргамалнуудые ажа... туршада, тарижа ...түсэблэhэн Шанаа...иин механизатор...ктарта хара таряа, ...а шэниисэ тарижа, ...орилгоёо саг бол...үүлhэнээ дуулгаба. ...ористнууд Ф. Ва...маев, И. Санданов ...найнгаа даабарине ...н дүүргэжэ, онсо ...байна.

...рнүүдтэ Сэлэнгын ...э-Цагаанай, Билюу...ад эртын ороohото ...дые тарижа дүүргэ...э байнхай.

***

...н совхоз. Захатүй ...тарялангай поли...этэ тракторнуудай ...р, hүнишье таhалда...рай тарилгын ха...үлэг дундаа ябажа ...идөө 4.320 гектарта ...ото ургамалнуудые тариха түсэбтэй Химнын совхозой механизаторнууд 800 гаран гектарта шэниисэ, 200 гектарта малай ногоон тэжээл тариhан байна. Һүүлэй табан хоногой дүнгөөр трактористнууд Геннадий Шараповай, Виктор Лозовойн, Михаил Исаковой агрегадууд эрхимлэжэ ябана.

* * *

Хабарайнгаа тарилгые богони болзорто үнгэргэжэ, байгша ондо ороohо таряанай тогтууритай баян ургаса ургуулхын түлөө Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд улам эршэмтэйгээр ажаллана. Түрүү трактористнууд В. Очиров, Б. Бадмаев, В. Бамбаров гэгшэд үдэр бүри халаанайнгаа даабари 120—140 процент дүүргэнэ. Һүүлэй мэдээгээр тус жахын таряашад 1.500 гаран гектарта шэниисэ, 279 гектарта наран сэсэг, 200 шахуу гектарта ногоон тэжээл тариhан байна.

Г. САБЖАЕВ.

...АЙЛСЫН совхозой ... отделениин меха... 240 гектарта хара ... гектарта шэниисэ ...гэбэ. Эндэ үнинэй ...нууд Л. Капорскиин, И. Машановай, В. Капорскиин хүтэлбэрилдэг агрегадууд тарилгаа hайн шанартайгаар үнгэргэhэн байна.

Ю. БАЗАРЖАПОВ.

...МИН

...арилгые аймаг дото...түрүүлэн эхилhэн Ха...озой механизатор...н Карнаков, Федор ...алуушуул Виктор ...ладимир, Валерий ...д ажахы дотороо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Мүнөө энэ ажахын таряашад 600 гаран гектарта шэниисэ таряад, эртын ороohото ургамалнуудые тарилгаа дүүргэхэ дүтэлөө.

С. БУДАЕВА.

ЗАЛУУШУУЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

Комсомолой Бэшүүрэй райком хабарай тарилга дээрэ ажаллажа байhан комсомол-залуушуулай агрегадуудай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй дүн гаргаба. Тиихэдээ тарилгын шанар, ажалай бүтээсэ гэхэ мэтые хараадаа абаhан байна.

Бодонгуудай совхозой комсомолшууд болон залуушуул аймаг соогоо түрүүлжэ, нэгэдэхи hуури эзэлээ. Д. Санжиевай даадаг агрегат эрхим ажалаараа шалгаржа, ВЛКСМ-эй райкомой дамжуулгын Улаан тугханда, үнэтэ бэлэгүүдтэ хүртөө. Энэ агрегат 680 гектар таряаланда эртын ороohото ургамал тариhан байна. 652 гектарта тарилга хэhэн П. Доржиевай агрегат хоёрдохи, С. Вакаринай агрегат гурбадахи hууринуудые эзэлээ.

Д. ОЧИРОВ.

...ХИТЭЙГЭЭР ДҮҮРГЭХЭ

...совхозой механиза...барайнгаа тарилгые ...үдэрhөө эмхи гурим...үлнэ. Энэ халуун ...ахын механизатор...н техникээ бүтээсэ ...хүдэлгэхэ гэhэн зо...бэлүүлжэ байнхай. ...ряалан дээрэ эршэ...шанагүй.

...ада 12 трактор та... Мүнөө жэлдэ 2000 ...алдүүрилэгдээ. Ха...механизаторнууд Ба...туев, Виктор Виш...яр Батуев гэгшэд ...риингөө даабарие ...үргэжэ, ажахы соо...э. Механизатор бо...рүүшынгээ хабарые ...эрэ уттаhан Баяр ...онсо тэмдэглэмээр. ...аа оролдосотойгоор хандадаг бэрхэ механизаторнуудай тоодо оронхой.

Тус ажахын тарилгада 6 агрегат табигданхай. Һаянай байдалаар эндэ мянга гаран гектарта тарилга хэгдэнхэй. Ойрын үдэрнүүдтэ эртын ороohото ургамалай тарилгые дүүргэхээр шиидэнхэй. Гавриил Булатов, Павел Горшковой даадаг агрегат баhал түрүү зэргэдэ ябалсана.

Эртын ороohото ургамалай тарилгые Хүлэй отделениин механизаторнууд дүүргэбэ. Түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ ороohо таряанай hайн ургаса хуряажа абахын тула ажахын механизаторнууд бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн хүдэлжэ байна.

К. ЖЕРАБАНОВ,
Хоринн совхозой агроном.

ТҮРГӨӨР, ҺАЙН ШАНАРТАЙГААР

Жэл бүри хартаабхын тогтууритай баян ургаса ургуулдаг Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын механизаторнууд hаяын дулаан үдэрнүүдтэ хартаабха тарилгаа эмхитэйгээр ябуулжа байна. Ажахы дотороо эгээн түрүүлэн хартаабха тарижа эхилhэн тракторист Иван Ефимович Бояркинай хүтэлбэрилдэг звеногой механизаторнууд Василий Генинов, Пантелеймон Тугаринов гэгшэд хамта 60 гектарта хартаабха hуулгаба.

Байгша ондо тус ажахын хартаабхашад бүхыдөө 170 гектарта хартаабха тариха түсэбтэй юм.

— Бидэ гектар бүридэ 2,5—3 тонно хартаабха таринабди. Звеногой агрегадууд халаанайнгаа даабарие 140—150 процент дүүргэнэ. Энэ жэлдэ манай звеногой хартаабхашад гектар бүриhөө 120 центнерhээ бага бэшэ ургаса хуряахаар хараална, — гэжэ Иван Ефимович Бояркин хэлэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Механизаторнууд В. Генинов, П. Тугаринов. 2. Хартаабха тарилга.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНТО КОНАКОВСКО ГРЭС-ые БАРИГШАДТА, ХАБСАРГАГШАДТА, АШАГЛАГШАДТА, БАРИЛГАДА ХАБААДАҺАН БУХЫ ХҮНҮҮДТЭ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Энэ электростанциин барилгын дүүрэhэнтэй, промышленна дүүрэн хүсөөрөө — 2 миллион 400 мянган киловатт хүдэлжэ эхилhэнтэй дашарамдуулан, Ленинэй ордента Конаковско ГРЭС-эй проект зохёон табилгада, эндэ тодхогдон табигдаhан түхеэрэлгэнүүдые бүтээлгэдэ, тэрэниие бодхоohон барилгашадай, хабсаргагшадай, ашаглагшадай коллективүүдые, барилгада хабаадалсаhан бүхы хүнүүдые КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет халуунаар амаршална.

Техническэ түрүү шиидхэбэринүүд ГРЭС-эй барилгада ашаглагдажа, энергетическэ нэгэ түхэлэй түхеэрэлгэнүүдые барилгада гаргашалагдаhантай сасуулхада, барилгада мүнгэ hомололгые 20 процентээр бага болгохо арга олгоhон байгаа. Түхеэрэлгэ ашаглалгада үгэлгые нарижуулан hайжаруулhанай ашаар Конаковско ГРЭС-эй хүдэлмэрилэгшэд проектээр хараалагдаhан технико-экономическа дүнгүүдые түйлаха зорилго амжалтатайгаар шиидхэнэ.

Конаковско ГРЭС-эй барилгада хабаадагшад бултадаа партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото байдалда бэелүүлжэ, хойшодоошье оролдосотой hайнаар ажаллаха, Совет Социалис Республикануудай Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор, ажалай шэнэ илалтануудаар угтаха аабза гэжэ этигэн найдажа байhанаа КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет мэдүүлнэ.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ — **СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ**

Л. И. Брежнев Франциин элшэн сайд Р. Сейдутай уулзаба

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев Франциин Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Р. Сейдутай майн 20-до уулзажа, хани халуун оршон байдалда хөөрэлдэбэ.

«СССР ба Франциин хоорондохи харилсан ажаллалгын ёho гуримуудтай» тааралдан, совет-француз харилсаа холбоонои хүгжэжэ байhаарнь сэдьхэлээ ханажа байhанаа тэмдэглэбэд. Хоёр талые hонирхуулhан уласхоорондын оршон байдалай шухала асуудалнууд хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдээ.

ОЛОНОЙ АНХАРАЛ ТАТАНА

КПСС-эй Центральна Комитедэй майн 19-дэ Москвада болоhон Пленумэй дүнгүүд уласхоорондын үргэн олониитын, хэблэлэй анхарал татана. Пленум ба тэрэнэй баталан абаhан документнүүд тухай мэдээсэлнүүд дэлхэйн ехэ ехэ агентствэнүүдээр дамжуулагдаhан байна. Хариин оронуудай радио, телевидени Пленумэй материалнууд тухай шэнжэлэл хэнэ. Пленумэй дүнгүүд тухай мэдээсэлые түрүүшынгээ хуудаhануудта толилхын тула Баруунай оронуудай олон газетэнүүд гээгдэжэ гараhан байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэhэн уласхоорондын байдал тухай элидхэлые Пленумдэ хабаадагшад зүбшэн хэлсээд, уласхоорондын түгшүүрилые hуларуулха, эб найрамдалай ба уласхоорондын аюулгүй байдалай хэрэгүүдые бэхижүүлхэ КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, ЦК-гай Политбюрогой бодото ажал ябуулгые гүйсэд hайшаан дэмжээ. КПСС-эй, Совет гүрэнэй бэелүүлжэ байгаа ленинскэ гадаадын политикые бүхы парти, бүхы совет арад нэгэн hанаалтайгаар дэмжэнэ гэжэ Пленум гэршэлэн харуулаа гээд «Нойес дойчланд» (ГДР), «Отечествен фронт» (Болгари) ба бусад газетэнүүд тэмдэглэнэ.

СССР-эй шууд сэхээр бэелүүлжэ байгаа гадаадын политика Советскэ Союзай, дэлхэйн социализмын, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй үндэhэн эрилтэнүүдтэ харюусана, элдэб социальна байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан тайбанаар зэргэ оршохо ёho гуримуудай бэелэлгэдэ, империализмын ээрхэг түримхэй политикада харюу сохилтодо нүлөөлнэ.

«Уласхоорондын эгээн гол шухала асуудалнуудые» зүбшэн хэлсэhэн Пленумэй ехэ удха шанартай байhые Италиин «Унита» газетэ тэмдэглэнэ. СССР-эй гадаадын политикын хараа шэглэл эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудай эрилтэ хүсэлэнгүүдтэ гүйсэд харюусана гээд Каирай «Альгум-хурия» газетэ тэмдэглэнэ. Амгалан тайбанаар зэргэ оршон hууха талаар шэтлүүлэгдэhэн гадаадын политикын хараа шугамые Москва баримтална гээд «Нью-Йорк таймс» газетэ Пленумэй дүнгүүдые шэнжэлхэдээ бэшэнэ.

(ТАСС).

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедhээ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумhээ, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведhээ

Монголой Арадай Республикын гүрэнэй ба партийна элитэ ехэ ажал ябуулагша, МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНР-эй Арадай Агууехэ Хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Жамсарангийн Самбу 77-дохи наhандаа 1972 оной майн 20-ной hүни Улаан-Баатарта наhа бараа гэжэ Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет гүнзэгы шаналал гашуудалтайгаар Советскэ Союзай ажалшадта мэдээсэнэ.

„Молния-2“ ниидхүүлэгдэбэ

ТАСС-ай мэдээсэл

Газарые тойрон дабшадаг хэмэл ододые ашаглажа, хэлхеэ холбооной түхеэрэлгэнүүдые саашадань хүгжөөхэ программатай зохилдуулан, хэлхеэ холбооной «Молния-2» гэжэ хэмэл одон 1972 оной майн 19-дэ Советскэ Союзда ниидхүүлэгдэбэ. Хүдэлмэриинь хангаха ретрансляционно аппаратура тэрээн дээрэ тодхогдонхой.

Хэлхеэ холбооной «Молния-2» гэжэ хэмэл одон Советскэ Союзда телефонно-телеграфна холын радио-холбооной түхеэрэлгэнүүдые ашаглаха, СССР-эй Түбэй телевидениин программануудые «Орбита» гэжэ сетиин пунктнуудта дамжуулха, уласхоорондын харилсаа холбоо тогтоохо хэрэгтэ туhалха байна.

Хэмэл одоной ниидэлгын апогей — 39.300 километр, перигей — 460 километр.

Хэмэл одон 11 час 45 минутын турша соо Газарые тойрон дабшаха. Газарые тойрон дабшаха замынь 65,5 градус hөөлжүү юм.

Телевидениин программануудые дамжуулха, олон каналаар холын радио-холбоо хэхэ аппаратураhаа гадна, хүтэлбэрилэн жолоодолго-хэмжэлгын аппаратура, замыень тодорхойлхо түхеэрэлгэ хэмэл одон дээрэ тодхогдонхой.

Хараалагдаhан программын ёhoop, «Молния-2» гэжэ хэмэл одонтой хэлхеэ холбооной туршалганууд хэгдэхэ юм.

...ЛГАЛТА ЮУ ХАРУУЛААБ?

МЕХАНИЗАТОРНУУД ДУТАЛДАНА. ЯАЛТАЙБ?

...ай аймагта хүйтэн ха... эртын тарилга орой, ...адаар эхилhэн байна. ...оз, совхозуудай ме...уд тарилгаа саг бол...үргэхын тула яhала ...эн. Трактор, сеялкын ...байса заhабарилагдаа. ...э хордогдоhон байна. ...найгаар, саг болзор ...а хэбэл, баян таряа ...гэжэ эндэхи механи...йн ойлгоно.

...үргэн талада үдэр hү...актор, машинануудай ...тоно.

...й аймаган ажахы... ехэ тарилга хэдэг. ...ын совхоз жэл бүри ...шэниисэ, 1.200 гектар обёос, 560 га кукуруза, 30 га куузику болон бэшэшье ургамалнуудые таридаг байха юм. Совхозой механизаторнуудай ямар бэлэдхэлтэйгээр тарилгаа эхилээд байhаниие шалгаха зорилготой тус ажахын полевой станууд, поли дээгүүр ябагдаба.

Гарма Бурхинович Будаевай даадаг нэгэдэхи бригадын механизаторнууд Хүнтэйн зүүн талада байрладаг. Эдэнэр 1960 га шэниисэ, 800 га обёос, 230 га кукуруза тариха даабаритай. Бидэнэй иишэ ерэхэдэ таряа тарилга үшөөл эхилээдүй байба. Табан тракторист паар хахалнад. «ДТ-75» маркын үшөө табан трактор зэргэлүүлэн табяатай.

— Хоёр тракторта хүдэлхэ механизаторнууд үгы. Гурбаниинь Могойтын сельхозтехникын мастерскойдо заhабарилагдаhан аад дутагдалтай. Трактористнууд өөhэдөөл заhабарилжа ябуулха юм бэзэ, — гэжэ бригадир Гарма Бурхинович Будаев хэлэжэ байгаа hэн. Таряа тарилгын халуун хаhын урдахана механизаторнуудай хүсэд бэшэ байхадань, совхозой дирекциин ямар бодомжотой байhан мэдэгдэнэгүй.

— Һүниндоешье паар хахалха hэмди. Теэд механизаторнууд байхагүй, — гэжэ Гарма Бурхинович мүнөөхиеэл дабтана.

— Улаан-Үдын авиационно заводhоо хэдэн механизатор ерэхэ юм hэн. Тэдэнэр паар хахалха ааб даа, — гэжэ тус совхозой главна инженер Александр Будаевич Доржиев hанаа амарханаар шефүүдтээ найдана.

Таряанай поли дээгүүр ябахада бэшэшье олон дутагдал дайралдаба. Трактористнууд Гарма Арсаланов, Василий Мостовенко, Зүгдэр Нимаев гэгшэд Түнгэнэй боорыдо газар хахалжа байба. Эдэнэр жараад гектар газар борнойлонгүй хахалаа.

— Юундэ борной шэрэнэгүйбта, — гээд асуухада:

— Мэдэнэгүйлди даа. Бригадирнай hаянай харагдаагүй hэн. Һүүлдэ борнойлхобди гэжэ hанаалди..., — гэжэ тракторист Гарма Арсаланов харюусана.

Аяар жаран гектар газар шэнээр борнойлхын тула нэгэ тракторист бүхэли үдэртөө эндэ хүдэлхэ болсно. Хэды шэнээн түлишэгалдагдахаб? Энэ ушар хадаа ажалда эзэн ёhoop хандаhан хэрэг бэшэл даа.

— Механизаторнуудайнгаа ажал шалганагүй, хаагуур ябадаг бригадир гээшэб, — гэжэ хөөрэлдэн байтарнай, Түнгээн тээhээ нэгэ машинын гаража ерэхэнь харагдаба. Удангүй хүрэжэ ерэхэдээ, хоёрдохи бригадын бригадир Б. Хонхушкин байба. Трактористнуудайнь муу шанартайгаар газараа элдүүрилжэ байhан тухай мэдүүлхэдэ, тэрэ этигэжэ ядаhан янзатай буразлдаа дээрэ ерэлсэбэ. Иимэ муугаар элдүүрилэгдэhэн газарhаа ямар ургаса абтахаб даа.

Буразлдаагайнь гүнзэгые шалгахада, оройдоол арбаад сантиметр байба. Тус совхозой механизаторнууд ажалдаа иимэ хайша хэрэгээр хандадаг дээрэhээ жэл бүри муу ургаса хуряана. Үнгэрhэн жэлэй намар эдэнэр гектарhаа дунда зэргээр 2 центнер таряа хуряагаа. Үрэhэндэ гаргашалhан ороohоёо арайхан бусаажа абаhан болоно. Хэрбээ энэл янзаараа тарилга хээ hаа, энэшье жэлдэ hайн ургаса хуряахань бэрхэтэй гэжэ сэхэ хэлэлтэй.

Гааргын совхозой механизаторнууд hайн шанартайгаар, түргэнөөр тарилга хэхэ дүүрэн арга боломжотой. Эндэ республика дотороо мэдээжэ болоhон Буряадай АССР-эй габьяата механизатор Дыжидма Хобраковна Раднаева, түрүү механизаторнууд Сангад Хамалеев, Аврам Самбилов гэгшэд хүдэлнэ. Эдэнэр халаан бүриингөө даабари 25—30 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулhан лэ байдаг. Эдэнhээ жэшээ абажа хүдэлөө hаа, бэшэшье механизаторнууд хүсэтэ тракторнуудаа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, олоной магтаалда хүртэхэ байна.

Эдэнэр үнгэрhэн жэлдэ гектарhаа 9 центнер обёос, 500 центнер куузику хуряаhан юм. Гааргын совхозой механизаторнуудай баян ургаса хуряаха дүүрэн аргатай байhаниие энэ баримта гэршэлнэ.

Х. БАДМАВ,
Хурамхаанай аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ;
В. ГАРМАЕВ,
«Огни Курумкана» газетын хүдэлмэрилэгшэ;
К. ЖАМЬЯНОВ,
манай корр.

ЭКОНОМИКО ШУДАЛХА ЛЕКТОРИ

АЖАЛАЙ КОЛЛЕКТИВ— СОВЕТ ОБЩЕСТВЫН ГОЛ ХУБИ

Ажахын социалис байгуулалтада предприятиин эзэлхэ ёһотой һуури болон үүргые тодорхойлхо гээшэ экономическа теориин нэгэ шухала зорилго юм. Тэрэниие зүбөөр шиидхэһэнэй ашаар ажахые болон ниитын үйлэдбэриие эмхидхэн хүтэлбэрилхэ, тэдэниие улам саашадань хүгжөөхэ, ашаг үрыень дээшэлүүлхэ хэрэг дулдыдана.

Предприяти хадаа үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй нэгэ звено болоно, тиимэһээ ажалай хэрэгсэлнүүд ба зэр зэмсэгүүдые тэрэ нэгэдүүлнэ гэжэ тайлбарилая. Тиихэтэй хамта хүдэлмэрилэгшэдэй хамжан ажаллаха социалис үйлэдбэриин коллектив мүн. Хүнүүд хамтын ажал хэхээр үйлэдбэриин коллективтэ нэгэдэнэ гээшэ. Тэдэнэр үйлэдбэриин элдэб зэр зэмсэг, хэрэгсэлнүүдые (түхеэрэлгэ, түүхэй эд, материал, түлишэ, инструмент гэхэ мэтэ) хэрэглэн, обществодо хэрэгтэй продукци бүтээн гаргана. Тингэжэ үйлэдбэриин предприятинуудта арадай ажахын, мүн социально-культурна байгуулалтын саашанхи ургалта хангаха гол үндэһэ һуури с... дог материальна баялигууд бай...улагдана гээшэ. «Социалис гүрэнэй үйлэдбэриин предприяти хадаа СССР-эй арадай ажахын гол звено болоно» гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй баталан абаһан «Социалис гүрэнэй үйлэдбэриин предприяти тухай» дүрим соо хэлэгдэнхэй.

Социалис обществын эхин звено байхатаяа хамта предприяти обществотой орёо хани харилсаатай гээшэ. Предприяти обществотой экономическа, юридическэ, политическэ талаараа хани харилсаатай.

Экономическа талань гэхэдэ, бүтэдэ арадай социалис зөөри болохо үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые мэдэлдээ абаһан предприятинууд экономическа талаараа бэеэ даанхай, ажахын тоосооной байха юм.

Юридическэ талаараа предприяти бүхэн юридическэ эрхэтэй. Тэрэ ондо ондоо организацинуудтай договор батална, тэдэнэй түлөө өөрөө харюусана. Энэ эрхэнь тусхай гуримаар хараалагданхай. Гүрэн энэ эрхыень хубилгадаг, хаража үзэдэг, шэнэ эрхэ үгэдэг.

Политическэ талань: партийна, гүрэнэй хүтэлбэрилхы органууд социалис предприятиие хүтэлбэрилнэ. Предприятинуудай партийна организацинууд коллективүүдэй ажал хэрэг мүн лэ шиидхэдэг.

Дээдын органууд предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдые томилно. Харюусалгата эдэ нюурнууд партийна организацинуудтай хамта ажахын, политическэ хүтэлбэри бэелүүлнэ гээшэ. Энэнь социалис хүтэлбэриин гол ёһонуудтай тааралдадаг, тэдэнэй гэршэ мүн.

Предприяти хадаа мүн обществын социально-экономическа хубинь болоно. Үйлэдбэри дээрэ хүнүүд тусхай харилсаатай юм. Предприятинууд хоорондоо холбоотой цех, участок, таһагуудһаа бүридэнхэй. Тэдэнэй ажал хэрэгэй һайн байха бүринь предприяти урдахи зорилгоёо һайнаар бэелүүлдэг. Мүн предприятиин һайн үрэ дүн түйлаха бүринь тэрэнэй хуби—участок, цех, таһагуудта аша туһатай.

Хамтын баялиг болохо үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые мэдэлдээ абаһан коллективүүд материальна баялигуудые байгуулхатаяа хамта «хүн бүхэн бүгэдын түлөө, бүгэдөөрөө хүн бүхэнэй түлөө» гэһэн коллективизмын ёһо гурим батадхана. Тиимэһээ үйлэдбэриин коллектив бүгэдэ арадай, коллективэй, хүн бүхэнэй өөрын аша туһа нэгэдүүлнэ гээшэ. Ажахын реформо энэ шэнжэ шанарыень улам арьбадхажа, өөрынь ба коллективэй материальна аша туһые хамтын үрэ дүнгүүдтэй бүри нягтаар холбоо.

Коллективэй ажал ябуулгын идейнэ гол шэглэлынь хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалые ниитын аша туһада зорюулан, бүри ехэ удха шанартай болгоно. коллективизм болон хани барисаа бэхижүүлнэ, ажалдаа творческо ёһоор хандаха, үйлэдбэриин даабари үлүүлэн дүүргэхыень уряална. Иимэ шэнжэ шанар социалис обществын хүгжэлтын бүхы шатануудта эли тодоор элирээ, элиржэшье байһаар. Энэнь СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн дүтэлжэ байгаа мүнөө үедэ бүришье тодоор харагдана.

Арадай ажахын һалбариин түсэб дотор, мүн үйлэдбэриингөө талаар предприятинууд промышленна, барилгын, хүдөө ажахын, транспортын, хэлхеэ холбооной болон бусад гэжэ илгардаг.

Промышленна предприятинуудта үйлэдбэрилгын хэрэгсэлнүүд бүтээгдэнэ. Ажалай ямар хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг байһанаараа тэдэнэр ондо ондоо үйлэдбэритэй, өөһэдынгөө һалбариин, промышленностиин техническэ дэбжэлтын ямар шатада байһые элишэлнэ. Эдэ предприятинуудта бүтээгдэдэг зүйлнүүд техническэ дэбжэлтэ түйлаха хэрэгтэ ехэ удха шанартай. Тиимэһээ промышленность арадай ажахын эгээл шухала, эгээл түрүү һалбари гэжэ тоологдоно.

Обществодо хэрэгтэй һайн шанартай продукци бүтээн гаргаха, тиихэдээ үйлэдбэриингөө арга боломжонуудые (түхеэрэлгэ, түүхэй эд, материал, түлишэ, электрын элшэ хүсэ болон ондоо хэрэгсэлнүүдые), мүн ажалай сагые ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ гээшэ социалис предприятиин коллектив бүхэнэй гол зорилго болоно. Энэ зорилго бэелүүлхэ хэрэгтэ техникые, технологиие нарижуулан һайжаруулга, ажал болон үйлэдбэриие зүбөөр эмхидхэн хүтэлбэрилгэ ехэ удха шанартай.

Ниитэ арадай, ниитэ обществын иимэ зорилго арадай ажахын түсэбүүдээр тодорхойлогдоод, коллективүүдэй бэелүүлхэ даабари, гаталан гараха замынь заагдана. 1971—1975 онуудай туршада СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа партиин XXIV съездын Директивэнүүдэй ёһоор предприяти бүхэн ажахынгаа программые заатагүй дүүргэхэһээ гадна, үйлэдбэриин ашаг үрэ һайжаруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, научно-техническэ дэбжэлтэ түйлаха хэмжээ хараалха уялгатай юм. Бар хүсөөр хэгдэдэг ажалые оньһожоруулха, шэнэ техникэ мэдэлдээ абаха кадрнуудые хүмүүжүүлхэ, ажалай эрхэ байдал һайжаруулха зорилго предприятинуудай урда табигдана.

Түсэб зохёолгые, үйлэдбэриие эмхидхэн хүтэлбэрилгые нарижуулан һайжаруулхатай хамта экономическа урмашуулга зүбөөр хэрэглэхэ, ажалые эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэхэ оло янзын ба орёо асуудалнуудые энэ табан жэлэй үедэ предприятинууд шиидхэхэ юм. Арадай ажахын нэгэ таһаршагүй хуби болохо промышленна предприятинуудай дүүргэдэг үүргэ айхабтар ехэ.

Энээниие манайшье республикын жэшээ дээрэһээ хаража болохо. Предприятинуудай наука болон техникын һүүлэй түйлалтануудые хэрэглэн, шэнэдхэн байгуулагдаха, шэнэ түхеэрэлгээр хангагдаха юм. Энээнэй ашаар үйлэдбэриингөө хуушан талмай дээрэ хүдэлмэришэдэй тоо олошоруулангүйгөөр продукци бүтээн гаргалгые горитой ехээр дээшэлүүлхэ зорилготой.

Ажахын реформо предприятинуудай ажал ябуулгые үндэһөөрнь хубилгаа. Тэдэнэр үйлэдбэриин олон асуудал өөһэдөө шиидхэдэг болоо, коллективүүдэй эдэбхи үүсхэл гарган ажаллаха, тэрэниие хүгжөөн бадаруулха зохид эрхэ байдал олгогдоо. Арадай ажахые тааруу зохидоор хүгжөөхэ хэрэгтэ шухала удха шанартай гол даабари дээрэһээ үгтэнэ. Жэшээлхэдэ, хэды зэргын продукци худалдаха, гол түхэлэй ямар продукци бүтээхэ байһыень тодорхойлһон түсэб дээдын органуудһаа табигдана. Салин хүлһэнэй ниитэ фонд хараалагдана, харин хэды зэргын хүдэлмэришэдтэй байха, тэдэнэй дунда зэргын салин хүлһэ, ажалай бүтээсэ хэды зэргээр дээшэлүүлхэ арга боломжотой байһанаа предприятинууд өөһэдөө шиидхэхэ эрхэтэй болоо.

Финансова талаараа ямар даабари үгтэнэб гэхэдэ, бүтээһэн продукцияа худалдажа, гүрэндэ олзо доход оруулхань ехэ шухала, предприятиин экономическа байдал элирүүлһэн гол даабари болоно. Гүрэндэ ехэ олзо доход оруулха бүринь предприятида аша туһатай. Олзо доходой зарим хубинь предприятида үгтэжэ, экономическа урмашуулгын фонд байгуулагдана. Тэрэнь үйлэдбэрее хүгжөөхэ, шэнэ техникээр хангаха, социально-культурна барилга хэхэ, иимэ хэмжээ ябуулга бэелүүлхэ, гэр байра бодхохо, хүдэлмэришэдые материальнаар урмашуулха хэрэгтэ зоюулагдаха юм.

Түсэблэлгын болон экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда ороһон предприятинуудай байдал шэнжэлэгдээ һэн. Тэдэнэй олонхинь бэхижэн хүгжөө. Предприятинуудые техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлхэ, коллективүүдэй социальна хүгжэлтын комплексно түсэбүүдые зохёон бэелүүлхэ арга боломжо байгуулагдаа. Республикымнай промышленна предприятинуудай экономическа урмашуулгын өөһэдын фонд 1968 онһоо 1970 он болотор 2 дахинһаа ехээр, хүдэлмэришэдые материальнаар урмашуулха фонд 1,8 дахин үйлэдбэриие хүгжөөхэ фонд 2 дахин ургаа.

Коллективүүдэй экономическа талаараа һайн үрэ дүн түйлаһые урмашуулха нүлөө ехэтэй онол арга хэрэглэгдэдэг болоо. Предприятинууд арадай ажахын ямар нэгэ үйлэдбэриин даабари дүүргэгшэд байхаһаа гадна ажал ябуулгаяа нарижуулан һайжаруулха талаар үүсхэгшэд байха ёһотой. Научно-техническэ дэбжэлтэ түйлаха, продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ, шанарыень һайжаруулха, ажалай бүтээсэ бүхы аргаар дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин ашаг үрэ һайжаруулха гэхэ мэтэ шухала асуудал шиидхэхэ уялгатай предприятинуудай дүүргэдэг үүргэ тон ехэ. Тэдэнэй энэ үүргэ, уялгаяа һайнаар дүүргэхэ бүринь арадай ажахыда, обществодо аша туһатай ха юм.

Социалис предприяти үйлэдбэриин коллектив үнэндөө дээрэ хэлэгдэһэнһээ олон асуудал шиидхэдэг. Харин тэдэнэй гол шухала үүргэ, асуудал, мүн шэнжэ шанар тушаа дээрэ тогтобобди.

П. ХАНДУЕВ,
СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин экономическа шэнжэлгын таһагай научна хүдэлмэрилэгшэ.

КПСС-эй РАЙКОМУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

ДУТАГДАЛ ОЛОН БАЙШОО

ЗАГАРАЙ. Ярославска городской партийна организацида партийна суглаа үнгэргэдэг дүрим тухай КПСС-эй ЦК-гай абаһан тогтоолой Онохойн совхозой партийна организацида хэр зэргэ дүүргэлтэ боложо байһыень партиин райкомой зүгһөө шалгалта хэгдэһэн байгаа. Тэрэ шалгалтын дүн КПСС-эй райкомой бюрогой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Совхозой партком (секретариин Н. П. Мордовской), партийна эхин организацинууд коммунистнуудай хамтын суглаа үнгэргэхэ хэрэгтэ анхаралаа табидаг болобошье, энэ талаар үшөөл мүртэй хубилалта болоногүй гэжэ тэмдэглэгдээ. Партийна зарим эхин организацинуудта суглаа зарлаха болзор баримталагданагүй, бэлэдхэл муутайгаар, эдэбхи һулатайгаар суглаануудынь болоно. Абаһан шиидхэбэринүүдынь зарим ушарта даншьеһаа юрэнхы, хэр зэргэ дүүргэлтэ болоһыень хинахын аргагүйгөөр бэшэгдэһэн байдаг. Тиигээдшье суглаанай тогтоолнуудай дүүргэлтэ хинаха хэрэг хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ.

Совхозой партком горитой шүүмжэлэгдээ. Парти доторой энэ шухала хүдэлмэридэ тэрэнэйл хайхарамжагүйгөөр хандаһанһаа иимэ дутагдал ушарна ха юм. Совхозой бүхы коммунистнуудай суглаануудай заагдаһан бол... соогоо зарлагдадаггүй б... ушар тон таагүй. Энэмнай К... эй Уставай эрилтэ хазагай... һан жэшээ болоно үгэнэ. ...

КПСС-эй райкомой бюро ... сэгдэһэн асуудалаараа зохих... тоол абаа. Партийна суглаа... дые болзор соонь, һайн бэлэд... тэйгээр үнгэргэжэ байха эр... совхозой парткомдо табигд...

Д. ДАШИЦЫР...,
КПСС-эй райком... таһагые даагш...

ПАРТЭМХИДХЭЛШЭДЭЙ ЗҮБЛӨӨН

ХЭЖЭНГЭ. Хүдөө ажахын үйлэдбэридэхи шухала харюусалгатай кампани болохо хабарай тарилгын үедэ совхозуудай тарялан дээрэ ажаллаха байһан механизаторнуудай болон бусад хүдэлмэришэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр эмхидхэн ябуулха, поли дээрэ хүдэлэгшэдэй культурно-ажаһуудалай эрилтэ хангаха хэрэгэй байдалые хинан шалгажа байха даабаритайгаар аймагай совхозуудай отделени бүхэндэ хоёр хоёр партийна эмхидхэлшэд КПСС-эй райкомһоо эльгээгдэһэн байгаа. Тэдэнэрнай аймагай партийна, совет болон ажахын органуудта хүдэлдэг хүтэлбэрилхы тушаалтад болоно.

Партийна эмхидхэлшэдэй хэр зэргэ даабаряа дүүргэжэ байһыень хаража үзэхын тула партиин райком тэдэнэй хабаадалгатай зүблөө үнгэргэһэн байна. Партийна эмхидхэлшэд лесхозой директор Л. И. Терентьев, аймгүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таһагые даагша Ц. Г. Цыренжапов, аймгүйсэдкомой доторой хэрэгүүдэй таһагые даагша И. С. Баженов болон бусад хэдэн нүхэд даабаряа һайн дүүргэжэ ябана гэжэ тэмдэглэгдээ. Тиихэтэй хамта партийна даабаридаа хайхарамжагүйгөөр хандаһан зарим нүхэдтэ шанга эрилтэ табиг...

Эдэ нүхэд ошоһон отдел... зартаа саг үргэлжэ иимэ ... мэри эрхилһээр байха һэн ... дань саашадаа хахад һара б... лэ партиин райкомдо бүлэ... ларжа, ажал хэрэг тушаагаа ... рэлдэжэ, дүй дүршэлөө ... абалсажа байха гэлсэбэ.

Р. ЦЫМПИЛ...,
КПСС-эй райком... таһагые даагш...

ШЕФСКЭ ТУҺАЛАМЖАДА— ҮРГЭН ДАЛАЙСА

Республикын колхоз болон совхозуудай 1972 ондо үйлэдбэриин, культурно-ажаһуудалай, һургуулиин, байрын гэрнүүд болон бусад барилгануудые бодхоохо, малай байрануудта оньһон түхеэрэлгэ тодхохо хэрэгтэнь промышленна предприятинууд болон ажахын зургаануудай зүгһөө шефскэ туһаламжа үзүүлхэ тухай тогтоол КПСС-эй обкомой бюро, республикын Министрнүүдэй Совет ба облпрофсовет абаба.

Тэрэ тогтоолой үндэһөөр промышленна предприяти болон ажахын зургаан бүхэнэй ямар ажахыда хэды шэнээн хэмжээнэй үнэ сэнтэй ямар барилга бодхоохо, ямар оньһон түхеэрэлгэ ба механизм тодхохо байһаниинь тодорхойлогдонхой. Тэдэ даабаринуудые заатагүй хүсэндэнь хүргэхэ зорилго табиһан хэмжээ ябуулгануудые хараалжа, тэдэнээ дары бэелүүлжэ эхилхыень промышленна предприятинуудай, ажахын зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдые КПСС-эй обкомой бюро, республикын Министрнүүдэй Совет, облпрофсовет уялгалаа.

Шефскэ туһаламжа үзүүлхээр ерэһэн хүдэлмэришэдэй бүтээсэ ехэтэйгээр барилгын хүдэлмэри дээрэ хүдэлхын тула таарамжатай зохид байдал тогтоохо, хэрэгтэй түхеэрэлгэ, материал болон зэр зэмсэгээр таһалгаряагүй хангаха талаар хэмжээнүүдые абаха эрилтэ республикын Хүдөө ажахын министерствын, КПСС-эй горком ба райкомуудай, аймгоргүйсэдкомуудай, колхоз болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй ба партийна организацинуудай үмэнэ табигдаа.

Хүдөө ажахыда промышленна предприятинуудай болон ажахын зургаануудай үзүүлжэ байһан туһаламжые үргэнөөр харуулжа байхыень республиканска, мүн аймагай газетэнүүдэй редакцинуудые, республикын Министрнүүдэй Соведэй телевидениин ба радио-дамжуулгын комитедые уялгалһан байна.

СОВЕТ ОРОН ДОТОРНАЙ

ЭРШЭТЭ БАРИЛГА

АЗЕРБАЙДЖАНАЙ ССР. Сумгаитска химическэ комбинат — Бүхэсоюзна эршэтэ барилга. Энэ табан жэлдэ комбинадай барилга дүүргэгдэжэ, ашаглалгада үгтэхэ юм. Энэ предприяти хорин ондоо зүйлэй продукци гаргадаг болохо. Минеральна үтэгжүүлгэ, хорото химикадууд, пластмассын, синтетическэ утаһанай түүхэй эд үйлэдбэрилэн гаргаха 20 предприятинууд ашаглалгада орохо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бензол үйлэдбэрилхэ түхеэрэлгэ.

ТАСС-ай фотохронико.

Хүдэлмэришэн-публицистын нэрэмжэтэ шан

ЭРХҮҮ. (ТАСС-ай корр.). Мэдээжэ революционер-большевик Ленинскэ «Искрын» эмхидхэгшэдэй, эдэбхитэй хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн И. В. Бабушкин ородой түрүүшын революциин үедэ Сибирьтэ ябаһан, РСДРП-гэй Шэтын, Эрхүүгэй комитедүүдэй гэшүүн байһан юм.

СССР-эй Журналистнуудай холбооной Эрхүүгэй областной эмхиин правлени областиин газетэнүүдтэ жэлэй туршада хүдэлмэришэн хүдөөгэй бэшэгшэдэй толилуулһан эрхим материалнуудай түлөө, Иван Васильевич Бабушкинай нэрэмжэтэ гурбан шан жэл бүхэндэ үгэжэ байхаар бии болгобо.

...во Эльф гэгшын толгойл... ляндиин профсоюзна хүд... шэдэй делегациие Ульян... ажалшад хани халуунаар ... Айлшад Ильичэй түрэһэн ... дурасхаалта газарнууда... Ленинскэ мемориал, энд... нээгдэһэн профсоюзуу... шанда орожо хараба.

Барилгын материалнууд... дэлмэришэдэй профсоюз... стной комитедтэ хани ёһо... рэлдөөн болоо.

Тааруушье, хүнгэн...

БАЛАКОВО. (Саратов... ласть). (ТАСС-ай корр.). ... но үтэгжүүлгэ үйлэдбэри... лаковска заводой барил... С-100 бульдозерые хуб... бүтээгдэһэн, оньһожоруу... нягтаруулагша—универса... шалга гараба. Бульдозерой ... гын орондо вертикальн... тодхогдоо. Бетоноор дүүр... металл цилиндр рамада... тонныи «мугы» һуулга... Тиимэ «мугы» гурбан мет... рэһээ буухадаа, метр хаг... рэтэр зузаан шорой ... нягтаруулдаг.

Түсэбһөө гаду...

НОВОКУЗНЕЦК. (ТАСС). ... кузбассуголь» комбинадай ... һэшэд жэлэй эхинһээ хой... мянган тонно түлишэ ... гадуур бэлдэбэ. Табан жэл... бари болзорһоо урид ... гэһэн мүрысөө Кузбассай... һэшэдэй дунда үүсхэһэн ... новская» шахтын ко... илангаяа ехэ амжалта ... РСФСР-эй габьяата шахт... хаил Решетниковэй ... «ОКТ» гэжэ комплекс ... ашаглажа, апрельдэ 60 ... тонно түлишэ бэлдээ.

Ой тайга улам ба...

КАЛИНИН. (ТАСС-ай ...). Калининска областиин мо... лэдхэгшэд хюрөөгөө орхи... һуулгаха оньһо хэрэгсэл... лобо. Нэгэ модо отолхы... хэдэн сагдуул һуулгана... отолуулһан ойдо хаа ... шэнэ модод һуулгагдаа...

Тобшохоноор

ВЛАДИВОСТОК. (ТАСС)... эй Наукануудай академ... Дурнын научна центрэ ... оршон тойронхи байгаал... асуудал шэнжэлхэ совет... лагдаа. Центрэй ... суглаан дээрэ иимэ ... гаргаба.

БОРОДИНО. (Москв... ласть). (ТАСС). Сута... ска поли ба сэргэй-гү... зейн залуудта зунай ... но хаһа эхилбэ. Бор... байлдаһан 160-дахи ... жэлдэ тэмдэглэгдэхэ... дада зорюулагдаһан ... выставка музейдэ ... мниие ород сэргэйгүүд... һон хүн... даанда хабаадагшадай ... дые харуулна.

Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрика һара бүриингөө түсэбые ходо үлүүлэн дүүргэдэг. Энэ предприятида нэхэлгын цех эгээ томо цех гэжэ тоологдодог. Үнгэрэгшэ һарын дүнгүүдээр тус цехэй коллектив мүрысөөндэ илан гаража фабрикын Улаан тугта хүртэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нэхэлгын цехэй түрүүшүүл (зүүн гарһаа) Александра Гэнф, Нина Янькова ба Евдокия Синицына гэгшэд фабрикын Улаан тугай дэргэдэ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Түрүү хүнүүд тухай үгэ

ТҮРҮҮШЫН МЕХАНИЗАТОР

Гарма Шатанов Улан нютагаймнай түрүүшын трактористнуудай нэгэн юм. «Һургуулида һуража, булад хүлэгэй жолоо барижа зол жаргалаа олоо хүм»,— гэжэ тэрэ мүнөө омог баяртайгаар хөөрэдэг.

Нэгэтэ колхозой түрүүлэгшэ энэ хүбүүнтэй уулзахадаа «Зай, Гарма, Баруун Хүнтэйдэ МТС бии болохонь. Трактористын курсада һураа һаашни яаха юм?» гэжэ дурадхаба. Гарма энэ дурадхалыень баяртайгаар хүлеэн абажа, зургаа һарын туршада һуража гараад, трактористын үнэмшэлгэтэй түрэл колхоздоо бусаа бэлэй. Эгээн түрүүлэн колхоздо ерэһэн булад «хүлэгэй» жолоо барихадаа Гарма хүбүүн, баясахын ехээр баясаһан, нютагайнгаа зониис гайхуулһаншье юм гэжэ мүнөөшье нютагайнь зон хөлсэдэг.

Фашис Германиин дээрмэшэд Эхэ орондомнай добтолон оробо гэһэн аюулта муухай мэдээсэл дуулдаба. Нютагайнгаа хүбүүдтэй сугтаа Гармашье Эхэ ороноо хамгаалалсахаяа дайнда мордоо бэлэй. 1942 оной эхин багта хүндөөр шархатаһан Гарма Урбагарович нютагаа бусажа ерэхэ баатай болобо.

Түрэл нютагтань бүһэтэйшүүл үсөөршэһэн, гансал эхэнэрнүүд, үхибүүд, үбгэжөөлнүүд колхозойнгоо гол ажалда ябажа байба. Гарма Шатанов бэеынгээ муушье байгаа һаань, эдэ бүгэдые хараад, гэртээ һуужа шадабагүй. Дахинаа тракторай залуур баряа һэн. Тэрэ гэһэн сагһаа хойшо гушаад жэлэй туршада механизатораар хүдэлөө.

Колхозой түрүүшын трактористын жолоодоогүй трактор үсөөн лэ байха. Жэшээлхэдэ, Колесно, НАТИ, ЧТЗ, С-80, АТЗ, ДТ, «Беларусь» гэхэ мэтэ олон тракторта һууһан. Тэрэ һүүлэй үедэ «МТЗ-50» түхэлэй тракторта хүдэлөө. Тиихэдээ үдэрэйнгөө даабари 100—120 процент дүүргэдэг һэн. 55 наһан үшөөл ажаллахаар наһан гээшэ ааб даа.

Дайнда абаһан шархань энэ жэлэй дахинаа һэдэрхэеэ һанажа, үнинэй механизатор трактортаяа хахасаха ушартай болоо. Гэбэшье ажалгүй байжа шададаггүй Гарма Шатанов малай фермэдэ ошоожо, тэжээл бүйлүүлдаг түхеэрэлгэдэ һаянай хүдэлнэ. Ондоо ажалда ороошье һаа, тэрэ дүй дүршэлөө залуу механизаторнуудта дамжуулан үгэдэг, мэдэһэн дуулаһанаа суг хүдэлдэг нүхэдтэеэ хубаалдажа ябадаг заншалтай. Тиимэһээ коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Гарма Урбагарович колхознигуудай дунда хүндэтэй болонхой юм.

Ц. ЦЫДЫПОВ.
Баргажанай аймагай.
Уланай колхоз.

АЛДАРТА ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Елена Афанасьевна Базаржапова Эрхирэгэй совхозой нэгэдэхи отделениин Арбижалай һаалиин фермэдэ арба гаран жэлэй туршада ажаллана. Тэрэ жэл бүхэндэ абаһан уялгаяа дүүргэдэг эрхим һаалишадай нэгэн юм.

Үнгэрһэн жэлэй намар Елена Афанасьевна түрүүшынхеэ тугаллаха 18 гунжадые тушаажа абаа бэлэй. Мүнөө арба гаран үнеэниинь тугалланхай.

Елена Базаржапова үнеэдээ үдэртэ 3—4 дахин һаажа, тус бүриһөөнь 10—12 килограмм һү абана. Шэнэ гунжадһаа ехэ һү һааха гээшэ тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ. Тиимэһээ тэрэ гунжан бүхэнэйнгөө абари зангые мэдэжэ абаха. һайнаар харууһалха, эдеэлүүлхын түлөө оролдодог.

Мүнөө Елена Афанасьевна совхозойнгоо һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Жэлэй эхинһээ хойшо дүрбэн һарын туршада үнеэн бүриһөө 800 гаран килограмм һү һаажа, абаһан уялгаяа сүм дүүргэнэ.

Түрүү һаалишан Елена Афанасьевна Базаржапова СССР-эй 50 жэлэй ой хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгаяа дүүргэхын тула улам эршэмтэйгээр ажаллажа байнхай.

Ц. АМБАЕВ.
Загарайн аймаг.

Тарян хоолослоо

МАРЫ. (ТАСС-ай корр.). Туркменидэхи Хаузханска далай шадар шэнээр хахалагдаһан полинуудта, мүн Тедженэй талада намарай ешмээн хоолосложо эхилээ. Намар таригдаһан шэниисэ хаа хаанагүй голлоо. Үнгэрэгшэ үбэл ехээр ороошо саһанда хушагдаһан энэ тарян республикын урда райондо үзэгдэдэггүй шэмэрүүн хүйтэндэ дайрагдаагүй гараа.

Эндэхи тарялан нёдондо жэлэйхиһээ урид уһалагдана. Каракумай каналай уһаар орооһото ургамалнуудай талмай гурба дахин уһалагдаа.

Бүхэроссин конкурс

МОСКВА. (ТАСС-ай корр.). РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерство болон бусад эмхинүүд хүдөө ажахын үйлэдбэридэхи усалталга зайсуулха бүхэроссин конкурс соносхобо. Машина даажа хүдэлдэг тарияшад, малшадые хамгаалха шэнэ аргануудые бии болгохо гү, али бии байһыень нарижуулха хэрэгтэ эрдэмтэд,, конструкторнууд, ухаалан зохёогшод, урлан нарижуулагшадай оролдолго хүсэлэлгэ зорюулха зорилготойгоор энэ конкурс соносхогдоо.

1973 оной январиин 1 болотор конкурс үргэлжэлхэ. Илагшадта 21 шан барюулагдаха юм.

ИЛЬИЧЭЙ ТҮРЭҺЭН НЮТАГТА

УЛЬЯНОВСК. (ТАСС-ай корр.). Барилгашадай профсоюзай түбэй правлениин таһагые даагша Ар...

УРАН ХҮҮГЭД, МЭНДЭ АМАР!..

Пионернүүдэй парад тухай репортаж

20-ой һалхитайшагшье һаа.
өөгүүр. Ниислэл хотымнай
й талмай һайндэрэйхеэр
һэн. Улаан тугууд хаба-
эндэ намилзана. В. И. Ле-
ушөөгэй дэргэдэ пионернүү-
тэ харуул зогсоно. Мүнөө-
Пионернүүдэй бүхэсоюзна,
орденто эмхиин табин жэ-
баярта зорюулагдаһан парад
ха юм. 50 жэлэйнгээ алдар-
ые совет пионернүүд һу-
, ниитын ажалда горитой-
алта туйлан угтаба. Тэрэ-
үрэн түрэмнай. арад зомнай
сэгнэдэг байна. Ленинэй
та үнэн байхаар үхибүү-
үжүүлдэгэйнь түлөө, 50
ойтой дашарамдуулан,
Ленинэй нэрэмжэтэ Пионер-
бүхэсоюзна эмхиие Ленинэй
орденоор шагнаһан тухай
Верховно Соведэй Прези-
Указ тунхаглагдажа, оло-
лдэ баяр түрүүлбэ бшуу.

эй 9 час 30 минута. Түрүү
солодо хүртэһэн отрядууд
хотын һургуулинуудһаа
, Соведүүдэй талмай дээрэ
Тэдэнтэй хамта эдир ин-
налистнууд, пионервожата
һуража байһан студентнэр,
э хүдэлөөнэй ветеранууд,
ад, нэгэдэмэл оркестр, мүн
оркестр талмай дээрэ жаг-
«Пионернүүд ба һурагшад!
хэрэгүүдэй түлөө, комму-
түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэд
бэлдэгты!» гэһэн үгэнүүд
байшангай манлайһаа урялал-

эй 10 саг болохоёо байхада,
эй талмайн ендэр дээрэ
ын партийна, совет болон
ой хүтэлбэрилэгшэд гараба.
дээгүүр горнын хонгёо абяан
хаха зүһэн зэдэлжэ, «Ан-

харалтай!» гэһэн дохёо дуулдаба. Парадые командалагша, пионернүүдэй эмхиин городской соведэй гэшүүн Н. В. Гусаров парад эхилхээр бэлэн болоһон тухай элидхэбэ. Советскэ Союзай гимнын һүртэ аялга зэдэлжэ, пионернүүд салют үгэн сэхэ зогсобо. Пионернүүдэй эмхиин городской соведэй түрүүлэгшэ А. Лоскутников Буряадай, ниислэл хотын болон гурбан районой комсомолой эмхиин ,мүн городой пионернүүдэй эмхиин тугуудые ендэрэй дэргэдэ асархые захирба. Маршын һүр жабхаланта хүгжэм зэдэлжэ, ээм дээгүүрээ улаан лентэ нэмэриһэн тугшад Соведүүдэй байшангай тэндэһээ тугуудые бяряад, дорьботойгоор алхалһаар ендэр тээшэ ерэбэ. Эгээл урдань городой пионернүүдэй эмхиин улаан туг далбана.

Улаан галстугта эдиршүүлэй баяртай һайхан шарайе харахадаа, Х. Н. Намсараевай «Уран хүүгэд» гэһэн шүлэгэй мүрнүүд һанагдана-ба:

Уран хүүгэд, мэндэ амар!
Угтан танаа баясанаб.
Улаан халуун зүрхэнтнай
Оюун бэлигээр гэрэлтэн,
Шэнэ дэлхэйн хүрьһэн дээрэ
Сэсэг шэнгеэр һалбарнат!..

Пионернүүдэй бүхэсоюзна эмхиин һайндэр ССР Союзай тогтоһоор 50 жэлэй ойдо бэлэдхэлэй түлэг дундаа ябажа байхада болобо ха юм. Тиихэдээ В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Пионернүүдэй бүхэсоюзна эмхиин түүхэ Советскэ Союзай хүгжэлтын замай түүхэтэй нягта холбоотой бшуу. Советскэ Союзай батажан мандахын түлөө эдир пионернүүдшье эрэлхэгээр тэмсэһэн, Эхэ орондомнай аюулта сагай тудалдахада, улаан шуһаяашье адхадаг байгаа. Тиимэһээ арюун тэмсэлэй түлөө алдалһан эдиршүүлэй мүнхэ дурасхаалые хүндэлэн, талмай дээрэ жагсагшад түр зуура аниргүй зогсобо.

Траурна һүртэ хүгжэмэй аялга аалихан соностожо, транспортёрнууд талмай дээгүүр үнгэрбэ. Зэрлиг дайсадай гарта орожо зобоогдоһон эдир Орлёногые харуулһан хүбүүн түрүүшын транспортёр дээрэ тархяа дээрэ үргэн зогсонхой. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай жэлнүүдтэ хэды олон комсомолшууд, пионервожатаар хүдэлһэн халуун зүрхэтэн фашис нохосуудтай тэмсэн алдалаа һэм! Тэдэнэй һүлдые мүнхэлэн, Лиза Чайкина боложо хубсалһан басаган хоёрдохи транспортёр дээрэ зогсоһон. Гурбадахи дээрэнь — гартаа хэмэл одо бариһан эдир космонавт. Зүб даа. Бүхы космонавтнууд өөрынгөө үедэ пионернүүдэй зэргэдэ хүмүүжүүлгэ гараһан зон ха юм. Гурбан үеын эрэлхэг зоригтоной һүлдэ талмай дээгүүр үнгэрбэл.

Эдир разведчик Павлик Юдин
Элдин Ярууныгаа нэгэ
нстагта
Харатан сагаантанай бузар
һомонһоо
Халуун шуһаяа гоожуулан
алдалаа.
Манзанов Женя, Базаров
Даша,
Магад, бүргэдэй хүбүүд
байгаалам?!
Ямаршье яһатан бол,
хубисхалай түлөө
Ягаан шуһаяа адхаһан бэшэ
аал!..

Шэрүүн дайнай жэлнүүдтэ Буряад ороной баатар хүбүүд ород, казах, яхад болон бусад аха дүүнэртэсэ хамта зэрлиг хара дайсадһаа Эсэгэ ороноо аршалалсаа. Сергей Орешков, Базар Ринчино, Иван Чертенков, Владимир Шаракшанэ, Цырен-Даша Доржиев болон бусад алдарта хүбүүднай эдирхэн наһандаа улаан галстук зүүһэн лэ. Тэдэнэр мүнөөдэрэй эдиршүүлэй зол жаргалта байдалай түлөө ами наһала үгэһэн. Тиимэл хадань мүнөөдэрэй улаан галстук зүүһэн хүбүүд, басагад мүнхэ дурасхаалыень ёһолон хүндэлнэ, эрхим хүнүүд болохобди гэжэ тангариглана.

Оркестртэй хамта фортепиано дээрэ гүйсэдхэхөөр ородой агуусэ хүгжэмшэ П. И. Чайковскиин зохёоһон нэгэдэхи концертын һүртэ аялга репродукторһаа соностобо. В. И. Ленинэй хүшөөгэй дэргэдэ хүндэтэ харуул һэлгэгдэбэ. Ленин багшын хүшөөдэ пионернүүд түрсүүгтэй ургамал сэсэгүүдые абаашажа табиба

Дахяад горнын абяан соностожо, «Булта шагнагты!» гэһэн дохёо дуулдаба. Хэһэн хэрэгүүд тухайдаа Эхэ орондоо, түрэл Коммунис партидаа, Ленинскэ комсомолдоо пионернүүдэй элидхэлэй үгэнүүд талмай дээгүүр зэдэлбэ. Тэрэ элидхэлынь ниислэл хотымнай 22 мянган эдир ленинецүүдэй зүгһөө хэлэгдээ бшуу! Улаан-Үдын пионернүүдэй гараар хэгдэһэн һайхан хэрэгүүдэй дэбтэр жэлһээ жэлдэ, үдэрһөө үдэртэ зузааржал байдаг. «Хододоо бэлэн!» гэһэн Бүхэсоюзна маршда ниислэл хотымнай пионернүүдэй бүхы дружина, бүхы отряд хабаадаа. Городой һургуулинуудта хэдэн арбаад ленинскэ залнууд, таһалганууд, музейнүүд нээгдээ. Үнгэтэ болон хара түмэрэй хаядаһан, хэрэгһээ буураһан сааһан суглуулагдажа, ехээр тушаагдаа. Эдир пионернүүд хүдэлмэришэдтэй, колхозниктуудтай, студентнэртэй, сэрэгшэдтэй хани барисаанай холбоо байгууланги. Мүнөөдэрэй пионернүүд сэрэгэй, милициин, түймэр сарагшадай эдир нүхэд болонхой. Мүнөөдэрэй пионернүүд аха дүү совет арадайнгаа, мүн бүхы дэлхэйн түрүү үзэлтэ хүнүүдэй хүүгэдтэй хани нүхэсэлэй холбоо барисаа байгуулдаг. Мүнөөдэрэй пионернүүд американ эзэрхэгшэдтэ эсэргүүсэн: «Вьетнамһаа гаража тонилогты! Табан түбиин тэнгэри сэлмэг байг лэ!» гэжэ шангаар мэдүүлнэ.

Нүхэр ахалагша вожата —
Ленинскэ Комсомол!
Нэгэ жэгдээр алхалһан
эдир халааншни
Шэнэ даабари дүүргэхээр
хододоо бэлэн,
Шинии захиралта хүлеэнэбди,
захирыш мандаа!—

эдир зүрхэнүүдэй сохилоон соотһоо соностоһон эдээхэн үгэнүүдыень шагнаба гүш, Ленинскэ Комсомол?! Хэзээдэ бэлэн байдаг дүүнэршни Ленин шэнгеэр һурахабди, Ленин шэнгеэр ажаллахабди, түрэл партияа, түрэл комсомолоо даган ябахабди гэжэ тангариглабал!..

Оркестр «Булта шагнагты!» гэһэн дохёогой хүгжэм гүйсэдхэбэ. КПСС-эй обкомой секретарь А. А. Бадиевта үгэ үгтэбэ. Нүхэр Бадиев алдарта һайндэрөөрнь пионернүүдые, анхандаа пионер ябаһан нүхэдые халуунаар амаршалаад, һуралсалдаа, ниитын ажалда үшөө ехэ амжалта туйлахыень хүсэбэ. Удаань пионерскэ хүдэлөөнэй ветеран Н. Н. Соколов, ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын горкомой секретарь В. Леонов гэгшэд амаршалгын үгэнүүдые хэлээ.

Пионернүүдэй тангаригай үгэнүүд талмай дээгүүр дахяад зэдэлжэ, хүн бүхэнэй сэдьхэл зүрхэ доһолгобо. Эхэ орондоо, түрэл партидаа, комсомолдоо үнэн сэхэ байхабди, үнэн туһалагшадынь болохобди гэһэн тангариг Улаан тугуудай намилзаан доро хэлэгдэбэ. Гартаа улаан галстугуудые бариһан эдир пионернүүд ендэр өөдэ гүйлдэн гаража, тэндэ зогсоһон хүнүүдые хүндэтэ пионертэ абаба.

Нигэжэ баяр ёһололой митингын түгэсэхэлөөр, барабанай дорьбоото хүгжэм талмай дээгүүр зэдэлжэ. эдир барабаншадай колонно парад нээгээ. Тэдэнэй хойноһоо Буряад оронойй түрүүшын пионернүүд, пионерскэ хүдэлөөндэ, эдэбхитэйгээр хабаадаһан ветеранууд дорюунаар алхалалдан, правительственна ендэрэй урдуур үнгэрбэ. Улаан-Үдын педучилищиин пионервожатануудай таһагта һуража байгшад улаан тугуудта салют үгэһөөр үнгэрбэ.

Ниислэл хотын пионернүүдэй парадые ахалан ябаха эрхэдэ түрүү зэргын солотой отрядууд хүртөө юм. Эрхим һуралсалаараа, үүсхэлтэ һонин хэрэгүүдээрээ шалгаржа, тэдэнэр энэ хүндэтэ эрхэдэ хүртөө бшуу. Түрүү зэргын солодо хүртэһэн отрядуудай алхалан үнгэрхэдэ, халуун амаршалгын үгэнүүд дуулдана, альга ташалганууд болоно.

Хани харилсаанай халуун мэдэрэл түрүүшын пионернүүдһээ уг дамжан ерээд, мүнөөдэрэй пионернүүдэй улаан зүрхэнэй һудал соо сохилһоор. ССР Союзай аха дүү 15 республикын түлөөлэгшэд боложо хубсалһан отрядууд мүн лэ альга ташалгаар угтуулба. Олон ондоо үндэһэ яһатанһаа бүридэһэн РСФСР-эй түлөөлэгшэд эдир интернационалистнуудай колонные толгойлон ябаа. Удаань Украинын, Белоруссиин, Грузиин, Азербайджанай, Армениин, Казахай, Литвагай, Эстониин, Таджигай болон бусад республикануудай түлөөлэгшэд боложо хубсалһан эдиршүүл ендэрэй урдуур удаа дараалан үнгэржэл байгаа. Автономито республикануудай түлөөлэгшэд боложо хубсалһан эдиршүүл баһал суглаарагшадые баясуулба. Аха дүү социалис оронуудай «түлөөлэгшэд» гараа үргэн амаршалһаар, омог дорюунаар алхалан гаранад. Аяар холын Кубын «түлөөлэгшэд» ендэрэй урдуур гарахадаа, «Вива Куба!» гэжэ хашхаралдаа.

Эгээл багашуул-октябрятанууд талмай дээрэ дорюунаар алхалалдан гараба. Эдир суворовцууд, космонавтнар, уһан сэрэгшэд, танкистнар бишыхан Володя Ульяновай дүрсэтэй улаан табан хушуугаа үбсүүндээ ялаоруулан алхалалдана.

Тэдэнэй удаа спортсменүүдэй колонно талмай дээрэ гараба. Урдуурхинь гартаа улаан тугхануудые, түгэсхэлэйнь бүлэг кубогуудые бариһан. Правительственна ендэрэй урда һубарин зогсоһон спортсменүүд, уян нугархайгаа харуулан, хэдэн упражнениинүүдые хэбэ.

Милициин эдир нүхэд, санитарнууд, эдир техникүүд һубарилдан үнгэрбэ.

Түймэрэй аюулай дохёогой абяан талмай дээрэ дорюунаар алхалалдан машина эдир сарагшадые дахуулан ендэрэй урдуур үнгэрбэ. Наранда һүрөөтэйгөөр яларһан түмэр малгайнуудые үмдэһэн түймэр сарагшадай эдир нүхэд хамсыгаа шаман алхалалдана. Тэдэнэй хойноһоо эдир аяншадай колонно гаража ерэбэ. Байгаали шэнжэлэгшэдэй, ой модоной эдир харуулшадай колонно хүлөө жэгдээр татан алхалалдана.

Буряад ёохорой хүгжэм зэдэлжэ, буряад хубсаһатай эдиршүүл талмай дээрэ гараад. хүхюун хатар харуулба. Тэрэниие гүйсэдхэгшэд — 1-дэхи интернат һургуулиин уран һайханай бүлгэмэй түлөөлэгшэд. Уян нугархай хатарыень хаража һайшаагаад, хүн зон баяртайгаар альга ташаба.

Тэрэнэй һүүлээр Улаан-Үдын гурбан районой һургуулинуудай түлөөлэгшэд гаража эхилбэ. Тэдэниие толгойлон Железнодорожно районойхид ендэр тээшэ дүтэлөө. Тус районһоо нэгэдэхи интернат һургуулиин пионернүүдэй дружина түрүү зэргын солодо хүртэһэн. Тиимэһээ Олег Кошевойн нэрэмжэтэ тус дружина районойнгоо һургуулинуудые дам толгойлон үнгэрбэ. Удаань 41-дэхи, 51-дэхи, 42-доки, 55-дахи, 13-дахи, 6-дахи найман жэлэй, 7-дохи эхин болон бусад һургуулиин пионерскэ дружинын гэшүүд ендэрэй урдуур үнгэржэл байна. Пионернүүд уряалай үгэнүүдые бэшэһэн улаан, ягаан транспарантнуудые, вождьнорой, космонавтнуудай портрет баринхай. Железнодорожно районой һургуулиин пионернүүд алдарта хэрэгүүдээр баян, Железнодорожно районой 65-дахи дунда һургуули дүүргэһэн Г. Асеев Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда эрэлхэг зоригтойгоор байлдаһанайнгаа түлөө Советскэ Союзай Герой болоһон. 42-дохи һургуулиин пионерскэ дружинын гэшүүн ябаһан Николай Петров аха нүхэрэйнгөө баатаршалгые Даманскын арал дээрэ дабтаа һэн...

Советскэ районой һургуулинуудые түрүүлэн, Лиза Чайкинагай нэрэмжэтэ дружинын гэшүүд талмай дээрэ гараба.Гурбадахи һургуулиин тус дружина баһал һайхан хэрэгүүдые үүсхэдэг юм. Хойноһоонь 47-дохи, 8-дахи, 2-дохи болон бусад һургуулиин пионернүүд омогтойгоор алхалалдана. Эрэлхэг эдир разведчик, Советскэ Союзай Герой Валя Котик гэгшын нэрые зүүхэ эрхэдэ хүртэһэн 9-дэхи һургуулиин пионернүүд эсэгэнэрэй, аха нүхэдэй хэрэгые үргэлжэлүүлхээр хододоо бэлэн байһанаа мэдүүлэн, дорюунаар алхалалдана.

Талмай дээрэ — Октябрьска районой һургуулиин пионернүүд. Сергей Орешковэй, Зоя Космодемьянскаягай, И. В. Бабушкинай, П. Т. Харитоновой, Ф. Э. Дзержинскиин, В. Б. Борсоевой нэрэмжэтэ дружинанууд хойно хойноһоо һубарилдан үнгэржэл байгаа...

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ пионернүүдэй бүхэсоюзна эмхиие, комсомолые, Коммунис партияа, совет арадаа алдаршуулһан уряануудые пионернүүд гартаа баринхай. Парадта ябаһан колонноnуудые амаршалһан үгэнүүдэй ород болон буряад хэлэнүүд дээрэ соностоходо, пионернүүд «Ура!» хашхаралдан харюусаха юм.

Парадай түгэсхэлдэ пионернүүдэй, сэрэгшэдэй оркестрнүүдэй хүгжэмшэд ендэрэй урдуур тоб байса алхалалдан үнгэрбэ.

Ленинскэ Коммунис партиин хэрэгүүдэй түлөө тэмсэлдэ хододоо бэлэн байһанаа мэдүүлэн алхалалдаһан эдир пионернүүдые харахадаа ахамад поэдэй бододые үргэлжэлүүлэн, миниин сэдьхэлдэ иимэ үгэнүүд мундэлөө һэн:

Улаан тугай шэгшэг гүүлэн
Улаан галстугаа үбсүүндээ
намируулан,
Урма зоригтойгоор алхалан
ябааша
Уран хүүгэд, мэндэ амар!..

Ц. ДОНДОГОИ,
манай корр.

* * *

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Майн 20-ной үдэр Соведүүдэй талмай дээрэ болоһон пионернүүдэй парадһаа буулгагдаһан зүйлнүүдые эндэ харанат. 1. Эдир интернационалистнууд хүхюу зугаатайгаар алхалан ябана. 2. Нэгэдэхи интернат һургуулиин бүлэг пионернүүд буряад арадай ёохор хатаржа байна. 3. Октябрятануудай колонно — ерээдүйн эдир армеецүүд. 4. Буряад орондохи пионерскэ хүдэлөөнэй ветеранууд ендэрэй урдуур гаража ябана. 5. Уян нугархай спортсменүүд упражнени хэнэ. 6. Ендэр дээрэ зогсожо байһан партийна, совет болон комсомолой хүтэлбэрилэгшэдтэ улаан галстук зүүлгэхэеэ гүйлдэжэ ябаһан пионернүүд. 7. Башкирай АССР-эй «түлөөлэгшэд».

В. ГАУЧЕНОВЭЙ фото.

СПОРТ — СПОРТ — СПОРТ — СПОРТ

БУРЯАД ОРОНОО СУУРХУУЛНА

Нютагаймнай хүбүүн Леонид Кайдаш Минск хотын физическэ культурын институтда һурадаг юм. Хүнгэн атлетикээр Белоруссиин түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадалсаһан Леонид тус республикын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Спортын арбан зүйлөөр тэрэ мүрысэхэ зуураа, түрүүшынхеэ СССР-эй спортын мастерай нормо дүүргээ. Энэ хадаа залуу атледэй горитой амжалта гэжэ тэмдэглэмээр байна.

Леонид Кайдашай тус мүрысөөндэ суглуулһан 7400 очко мастерай нормативһаа хоёр зуугаар дээшэлээ. Спортын арбан зүйлөөр мүрысөөнүүдтэ энээнһээ урид Буряадай республикада иимэ амжалта түйлагдаагүй байһан.

Минск ошохоһоо урид Л. Кайдаш гүрэнэй Буряадай багшанарай институтда һуралсажа, студентнэрэй бүлгэм «Буревестнигтэ» ябажа байһан юм.

Хүнгэн атлетикээр СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө июнь һара соо болохо мүрысөөндэ хабаадахаяа байһан нютагайнгаа хүбүүндэ амжалта түйлахыень юрөөе.

Ф. ЧЕБУНИН.

АМЖАЛТАНЬ УРДАА

Дундууршаг шэгнүүртэй боксёрнуудые ринг дээрэ дуудахадань, зал соо һуугаашад альгаа ташан угтаба. Юуб гэхэдэ, Буряадай АССР-эй чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө болоһон шанга тулалдаан хүн бүхэнние һонирхуулһан байгаа бшуу. Олондо үшөө мэдэгдээгүй залуухан хүбүүн түгэсхэлэй тулалдаанда хабаадалсаа. Тэрэ спортын мастерта кандидат Еши Доржиевтай шандааһанай шангые, боксын орёо хүндэ техникэ туршалсаха, үзэлсэхэ болобо. Залуу боксерто орходоо нилээд үндэр бэетэй Доржиев түрүүшээр нюдэ нюургүй доболжо оробо. Гэбэшье Сергей энээнһээнь һүрдэжэ, мүхөөгөө үгтөөгүй. Шанга сохилтоһоо зайлаад лэ байба. Гурбадахи раундда Сергей найдамтайгаар добтолжо эхилбэ. Нүгөөдэнь ута гараараа хамгаалга хэжэ, бэедээ дүтэ табихагүйе оролдоно.

Энэ шанга тулалдаанай һүүлээр Сергей Железняк («Буревестник») илажа, республикын чемпион болобо гэһэн соносхол альга ташалгаар угтагдаа. Иигэжэ 1968 ондо Хэжэнгэһээ ерэһэн залуухан хүбүүн түрүүшынгээ амжалта түйлаа һэн.

Сергей балшар наһанһаа хойшо хүдэр сээжэтэй, хүсэ ехэтэй хүн болохые хүсэжэ ябаа. Хүдөө тосхоной олохон хүбүүд мэтэ тэрэ мэшээг соо хюрөөгэй хибэдэһэ хээд эсэтэрээ ёборжо, бэеэ һоридог байгаа.

Һургуулида һуража ябахадаа бокс тухай номуудые олоор уншажа эхилээ. Удангүй шандааһатай хүбүүн гэжэ нютаг соогоо суурхаба. Тэрээнтэй тэнсүү тулалдаха хүн үетэнэйнь дунда үгы тооной һэн. Боксоор аймагайнгаа болон республикын чемпионой нэрэ зэргэдэ хэдэн удаа хүртэбэ.

Сергей Железняк дунда һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр һуралсалаа үргэлжэлүүлхээр Улаан-Үдэ ерэбэ. Тэрэ багшын институдай физическэ хүмүүжүүлгын факультедтэ орожо һураһан байна. Одоол эндэ ерээд байхадаа. бэлиг шадабаритай спортсмен гэжэ мэдэгдээ һэн. РСФСР-эй габьяата тренер, физическэ хүмүүжүүлгын кафедрын доцент Антон Андреевич Атархановтай дүтэ танилсаба. Дүй дүршэлтэй багшын хүтэлбэри доро үсэд нэтэрүү һорилго хэжэ, бэлиг шадабаряа улам дээшэлүүлбэ. Удангүй Сергей республикын суглуулагдамал командын гэшүүн болоо һэн.

Сергей Железняк 1970 ондо эгээн түрүүшынхеэ бүхэсоюзна мүрысөөндэ хабаадалсажа, бронзо медальда хүртэжэ, СССР-эй спортын мастерта кандидадай нэрэ зэргэтэй бусажа ерээ бэлэй. Республикымнай хэблэл болон мэргэжэлтэд залуу спортсменэй түйлалтые үндэрөөр сэгнээ һэн. Энээнэй һүүлээр Бүхэроссин студентнэрэй мүрысөөндэ хабаадалсажа, түрүү һууринуудай нэгые эзэлбэ. Боксоор Сибирь, Алас-Дүрнэ зүгэй зонын түрүү һуури эзэлхын түлөө болоһон шанга тэмсэлнүүдтэ нэгэтэ бэшэ хабаадалсаа.

«Байгал» журналай шанда хүртэхын түлөө 1971 ондо болоһон мүрысөөндэ хабаадалсаһан союзна республиканууддай түлөөлэгшэд эндэ хабаадалсаһан байха. Тиихэдэ спортын мастер Белоус, Скандинавиин оронуудай дунда үнгэргэгдэһэн уласхоорондын мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн. СССР-эй чемпион Сытников гэгшэд айлшаар ерэһэн юм.

Сытников Железняк хоёр түгэсхэлэй мүрысөөндэ тулалдаха болобо. Манай айлшан бэеэр набтаршье һаа, хүсэ ехэтэй хүдэр хүн байгаа һэн. Тэрэ хүрэһөөр добтолжо оробо. Удангүй Сытников нокдаунда орошобо. Иигэжэ Сергей Железняк «Байгал» журналай шанда хүртэжэ, буряад тэрлиг үмдэһэн юм.

1971 оной намар Ташкент хотодо болоһон мүрысөөндэ хабаадалсажа, Сергей мүнгэн медальда хүртөө һэн. Һүүлдэнь Улаан-Баатарта үнгэргэгдэһэн уласхоорондын мүрысөөндэ түрүүшынхеэ хабаадалсаба. Эндэ Польшын, Кубын, Монголой, БурАССР-эй эгээн шанга, бэрхэ боксернууд сугларба. Түрүүшын жээрэб татахадаа, Сергей Латиин Америкын эгээн суута боксернуудай нэгэн, олимпиин нааданай шанда хүртэһэн Андрес Молин гэгшэтэй тулалдаба. Гаванаһаа ерэһэн хүдэр бэетэй негр манай залуу боксерые һүрдөөн айлгажа шадаагүй. Гэбэшье судьянар негр боксерые илаа гэжэ тоолоо һэн. Энээндэнь Железняк урмаа хухараагүй, нүхэрэй ёһоор нүгөөдынгөө гар бария.

Хэжэнгын талада хүмүүжэһэн энэ хүбүүн мүнөө 23 наһатай. Үшөөл залуу. шириг хүсэн дундаа ябаһан наһан, ринг дээрэ үшөө олон амжалта түйлаха наһан. Гансал зориг, шадабари хэрэгтэй.

Мүнөө Сергей Железняк институдаа дүүргэхэ гүрэнэй шалгалтада бэлдэжэ байна. «Би институдаа дүүргээд түрэл Хэжэнгээ ошожо хүдэлхэ хүсэлэнтэйб», — гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

Л. КОВАРСКИЙ.

НЮТАГАЙМНАЙ ХҮБҮҮН—БАРИЛДААША

Классическа барилдаагаар СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Ульяновск городто боложо дүүрэбэ. Энэ хадаа олимпиин нааданда хабаадалсаха оронной суглуулагдамал командые бүридүүлхын тулада эрхим бүхэшүүлые шэлэн абалгын ээлжээтэ мүрысөөн болоһон байна. Уласхоорондын классай, СССР-эй спортын мастер, үнгэрэгшэ жэлдэ СССР-эй чемпион болоһон нютагаймнай хүбүүн Клим Олзоев энэ шанга тулалдаанда хабаадалсаа. Мүрысөөнэй түрүүшын дүхэригтэ Олзоев Шатуновто («Динамо») очкогоор шүүгдээ. Гэбэшье хоёрдохи дүхэригтэ дүй дүршэлгэй барилдагша Кудряшовтой («Ажалай резервнүүд») барилдахадаа, тэрэ найдамтайгаар добтолжо, хэдэн очко шүүжэрхибэ. Эсэсэй эсэстэ аяар 39-тэй болоһон Олзоев нүтөөдэеэ дала мүр дээрэнь даража, спортдо дуратайшуулай нэрьемэ альга ташалгаар угтагдаа.

Илалтаараа урмашаһан буряад хүбүүн удаадахи уулзалгадаа Белолинецкиие («Труд») очкогоороо диилэбэ. Энэ шанга тулалдаанда Клим гараа гэмтэһэн байгаашье һаа, наадаяа эсэстэнь хүргэжэ шадаа. Зүгөөр Олзоев түгэсхэлэй барилдаанда хабаадалсахаяа арсаха баатай болоһон байна. Ямар шалтагаанаар Олзоевой түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадалсахаяа болиһыень мэдэһэн олон тоото харагшад тэрэниие хүндэтэйгөөр үдэшөө һэн.

В. БАДМАЕВ.

ОЛӨӨРОО ХАБААДАБА

Волейболоор «Урожай» бүлгэмэй областной соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ эрэшүүлэй 13, эхэнэрнүүдэй 11 команда хабаадалсаа. Кабанскын аймагай Каменск, Селенгинск һууринуудта үнгэргэгдэһэн энэ мүрысөөндэ 230 спортсмен хабаадалсаба. Энээнһээ урид хэзээдэшье иимэ олон хүнэй хабаадалгатай мүрысөөн үнгэргэгдөөгүй байгаа.

Нёдондо жэлдэ түрүүлһэн хүдөө ажахын институдай студентнэр бусадые найдамтайгаар шүүжэ, нэгэдэхи һуури эзэлээ. Эхэнэрнүүдэй дунда шанга тэмсэл болоо. Мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһан хүдөө ажахын институдай командые кооперативна техникумэй физкультурын багша Татьяна Фёдоровна Рыковагай хүмүүжүүлһэн басагад түгэсхэлэй нааданда шүүжэрхёо.

В. МАДБАЕВ.

СПОРТ — СПОРТ — СПОРТ

ХҮНДЭТЭ АЙЛШАД

Монголой Арадай Республикын Хүбсэгэл аймагай Залуушуулай хубисхалай холбооной методическа таһагые даагша Шулуунбаатарай хүтэлбэри доро соёл гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй делегаци Түнхэнэй аймагта айлшалан ерэбэ.

Айлшад хоёр бүлэг боложо, аймагай һургуулинуудта айлшалаа. Нэгэ бүлэгынь Монгой найман жэлэй һургуулиин пионернүүдтэй уулзаһан, нүгөөдэ бүлэгынь аймагай түб — Хэрэнэй һургуулинуудай багшанар болон һурагшанартай сугтаа пионернүүдэй алдарта ойн һайндэрые угтаһан байна.

Б. ЯБЖАНОВ.

ТОСХОНОО ШЭМЭГЛЭНЭ

Аймагай түб — Нарһата тосхондо набшаһата модо тарижа, гудамжануудые ногооруулха, болбосон түхэлтэй. гоё һайхан болгохо гэһэн долоон хоног соносхогдобо. Энэ тосхондо оршодог бүхы эмхи зургаанууд, ажаһуугшад бултадаа эдэбхитэйгээр хабаадалсаха гэжэ хэлсэгдээ.

Эндэхи ой модоной ажахы 2000 хэһэг элдэб модо малтажа асарха, тиихэдэ аймагай заһабарилга-барилгын управлени һуулгагдаһан модонуудые хашаалха һургааг бэлэдхэхэ байна.

Л. БАДМАЕВА.

Ярууна.

ҺОНИРХОЛТОЙ УУЛЗАЛГА

Ниислэл хото Москваһаа олон артистнар ерэжэ, концерт наадамнда харуулдагынь заншалта ёһо болонхой ааб даа. Теэд сэхыень хэлэхэдэ, ерэһэн лэ айлшан нүгөөдэеэ дабтана бэшэ. Тиимэһээ тэдэнтэй уулзалга бүхэн һонирхолтойгоор үнгэрнэ.

Буряадай хүдөө ажахын хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэдэг техникумдэ мосгосконцертын дуушан Герман Градов олоной сэдьхэл хүдэлгэбэ. Ород арадай урданай дуунууд—романснуудые тэрэнэй гүйсэдхэхэдэ, сугларагшад ехэ анхаралтайгаар шагнаба.

Дуушан Градовай ганса романснуудые дууладаг ушараар һонирхогдоо. Тиихэдэмнай тэрэ:

— Минии һанахада, шүлэг дуун хоёр эгэшэ дүүнэртэл адляар үзэгдэдэг. Хүнэй гүн сэдьхэлэй һанаае, арюун бодолые романс наринаар тайлбарилдаг гэжэ һанадагби, — гээд Градов харюусаһан байна.

М. МЕДОВАЯ.

Ростов-на-Дону городһоо ... бэшэхэнэ оршодог гүбээгэй ... дэ 1941 ондо офицер С... Оганян, политрук Сергей В... вай батарей фашис танкнууд... туу сохилто үгэжэ шадаһан ... на. Энэ баатаршалга гаргаһан ... түлөө Сергей Оганян Серге... вилов хоёрто Советскэ Со... Геройн нэрэ олгогдоһон ба...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ростов-на-... хотые хамгаалгада баатар... гаргаһан артиллеристнүүдэй ... дэлэлдэ хүшөө нээлтын ёһо...

ТАСС-ай фотохрони...

Хилын саанаһаа

телефон телеграф радио

БЕРЛИН

СССР-тэй ХАНИ НЭГЭДЭЛТЭЙГЭЭР

ТАСС

Партиин районно комитедүүдэй секретарьнартай СЕПГ-гэй ЦК-гай секретарнадай хэһэн зүблөөн СЕПГ-гэй ЦК-гай дэргэдэхи Карл Марксын нэрэмжэтэ партийна дээдэ һургуулида болоо. СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер сугларагшадай үмэнэ үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ тэмдэглэбэ: — Партийна организацинуудай зохёон байгуулхы ажалай, эсэшэ сусашагүй эдэбхи үүсхэлэй, үргэн ниигэ ажалшадай амжалта түйлалтануудай ашаар ГДР-тэ социалис байгуулалтада һайн үрэ дүнгүүдые түйлаабди.

СССР ба социалис хани харилсаата бусад оронуудтай ГДР-эй холбоо барисаае саашадань бэхижүүлхэ зорилго манай партиин бүхы ажал ябуулгын үндэһэ һуурида табигдана гээд тэрэ хэлээ.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе энэ жэлдэ совет арадтай хамта һайндэрлэхэеэ байнабди. Социализмын илалта түгэс дабшаса ёһо руугаа, ерээдүй социализмда хабаатай гэжэ түүхэтэ богонихон үе соо Советскэ Союзай гаталһан гайхамшаг зам гэршэлнэ гэжэ Э. Хонеккер тэмдэглээ.

Империалис хархис хүсэнүүдэй хэды шанга эсэргүүсэлтэ хэжэ байгаашье һаань, Европодохи түгшүүрилые һулаоруулха хэрэг хүгжэжэ байна гэжэ Э. Хонеккер саашадаа тэмдэглэһэн байна. СССР ба ПНР-тэй хэһэн договорнуудые эсэслэн баталха тухай хуулинуудые ФРГ-гэй Бундестагай һайшааһан ушар энэ талаар шухала алхам болоно гээд тэрэ хэлэбэ.

ВАРШАВА

ХАМТЫН ЗАСЕДАНИ БОЛОБО

ТАСС

ПОРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой, ПНР-эй правительствын Президиумэй хамтын заседани ПОРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герегэй түрүүлэлтэ доро эндэ боложо, хоёр ороной хоорондохи харилсаа холбоое заһаруулха үндэһэ һууринууд тухай ПНР ба ФРГ-гэй хоорондын договорые Бундестагай, Бундесрадай эсэслэн баталалгатай нягта холбоотой асуудалнууд тэрээн дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

ПНР ба ФРГ-гэй хоорондын договорые эсэслэн баталалга, СССР ба ФРГ-гэй хоорондын договортол адли, түгшүүрилые һулаоруулхын, эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө тэмсэдэг бүхы хүсэнүүдэй ехэ амжалта Европо түбидэхи оршон байдалые саашадань амжалтатайгаар хүгжөөлгэдэ таарамжатай шухала хэрэг болоно гэжэ ПОРП-гэй ЦК-гай Политбюро тэмдэглэбэ.

БОНН

Канцлер В. Брандтын мэдүүлгэ

ТАСС

Парламентын һунгалтые болзорһоонь урид үнгэргэхэ саг болзор тухай зүбшэн хэлсэхэ дурадхалтайгаар ФРГ-гэй канцлер В. Брандт правительствада ороогүй партинуудта, ХДС/ХСС-тэ хандаба.

Советскэ Союз ба ПНР-тэй ФРГ-гэй хэһэн договорнуудые эсэслэн баталалгын шухала удха шанартай байһые канцлер В. Брандт дахинаа тэмдэглэһэн байна. Энэ хэрэгые тэрэ иигэжэ тодорхойлбо: — Энэ хадаа мүнөөнэй правительствын бэелүүлжэ байгаа гадаадын политикын шухала шатын дүүргэлтэ болоно. «Европодохи түгшүүрилые һулаоруулха, эб найрамдал хангаха хэрэгтэ Федеральна правительство саашадаашье хубитаяа оруулха юм», — гэжэ тэрэ хэлээ.

Правительствынгаа саашанхи түсэбүүд тухай дурдахадаа, В. Брандт иигэжэ тэмдэглэбэ: «Советскэ Союз ба ПНР-тэй ФРГ-гэй хэһэн договорнуудай эсэслэн баталһан тухай грамотануудые андалдан абалсаһанайнгаа һүүлээр элшэн сайдаа эльгээлсэхэ тухай Федеральна правительство Польшын правительстватай хэлсээ баталха. Гадна Венгри болон Болгаритай дипломатическа харилсаа холбоо байгуулхаар, мүн договор баталха тушаа ЧССР-тэй һанал бодолоо хубаалдалгаяа үргэлжэлүүлхээр хараалагдана.

Москва болон Варшаватай хэһэн договорнууд, Баруун Берлинэй асуудалаар дүрбэн гүрэнэй хэлсээ уласхоорондын түгшүүрилые һулаоруулха, эб найрамдал хангаха арга олгоно гээд тэрэ тэмдэглээ.

Японддо жэл бүри 8,6 миллион тонно загаһан хэрэглэгдэдэг. Ороной эрье шадархи уһые промышленна үлэгдэлөөр хорложо байһан ушарые япон загаһашад буруушаана. Энэ хорлолтоһоо боложо, эндэхи загаһан үгы болоно, үгышье һаа, эдигдэхээр бэшэ болежо гутана. Загаһашад эдихэ юумээр дуталдана, гутаһан загаһа эдижэ, үбшэндэ дайрагдана. Иимэ ушар Минамата город шадар үзэгдөө. Хорин жэлэй саада тээ эндэ үбшэн ажаглагдаа юм. Городто оршодог Писсо гэжэ химическэ предприяти ртутьтай промышленна үлэгдэл олон жэлэй туршада уһа руу урадхуулжа байһан. Энээнһээ боложо, 10.000 хүн үбшэлөө, 40 хүн наһа бараа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: загаһашад демонстрацида.

Джапан Пресс—ТАСС-ай фото.

ВАШИНГТОН

Роджерс пресс-конференци хэбэ

ТАСС

Президент Никсонэй Москва ошохын урда тээ США-гай гүрэнэй секретарь У. Роджерс пресс-конференци хэбэ. Москвада болохо американ-совет хэлсээнүүдтэ хабаатай асуудалнууд пресс-конференци дээрэ табигдаһан байгаа. «США-гай Президентын Советскэ Союзда аяншалга эб найрамдалай, түгшүүрилые һулаоруулгын, уласхоорондын байдалай амгалан тайбан бололгын хэрэгтэ асари ехэ удха шанартай» гэжэ Роджерс тэмдэглээ.

СССР ба ПНР-тэй ФРГ-гэй парламентын хэһэн договорнуудые эсэслэн баталалга тушаа Роджерс США-гай правительствын зүгһөө иигэжэ мэдүүлбэ: «Советскэ Союз ба Польшотой ФРГ-гэй парламентын хэһэн договорнуудые эсэслэн баталһан ушарые Холбоото Штадууд сэдьхэлээ ханангяар уттаба».

НЬЮ-ЙОРК

ИНДОХИТАДА... ФРОНТНУУДТ...

ТА...

УРДА Вьетнамда Сайгон... тоһоо хойшоо 90 киломе... газарта оршодог Анлок ... шадар шанга байлдаанууд ... лоно. Биньлонг провин... түб хото шадар хүреэлэ... ороһон дахуул сэрэгүүдэй ... дивизи хүреэлэлтэһээ гар... гурбан үдэрэй турша соо ... дожо байна.

Меконг мүрэнэй адагта ш... байлдаанууд болоно. Сайго... баруулжаа 56 километртэ ... шодог Дыкхюэ гэжэ гар... ниие патриотическа хүс... һамна буудаба.

Арадай сүлөөлэлгын зэб... хүсэнүүд Түбэй Вьетнамай ... шадарай газар нютагуудта ... бээлһэн сайгон сэрэгүүдтэ ... харюу сохилто хэнэ. Майн ... тэдэнэр Куангнгай провин... Бато хото шадар түхеэр... һэн бэхилэлтэнүүдтэ хэдэн... хин добтолбо. Урда Вьетн... томо ехэ хотонуудай нэгэн—... иненһээ хойшоо 20 киломе... шанга байлдаанууд бо... Кюинен шадар тохёол... «шахардуу байдалые» са... генералнуудтай зүбшэн ... хын тула дахуулнуудай ... мьер» Тхиеу майн 19-дэ ... ниидэн ерээ.

Американ авиаци Урда ... намай сүлөөлэгдэһэн райо... та добтолжо үргэлжэлэ... «В-52» түхэлэй хүндэ бо... дировщигууд 48 часай ... соо добтолходоо, Контум ... рай һуурин тосхонуудта ... тонно бомбо хаяһан байна.

ХАНОЙ. (ТАСС). Ма... ной һүни Лаосой Арадай-... рэлгын армиин подразде... нүүд генерал Ванг Паогой ... хай хүсэнүүдэй» сэрэгэй ... да добтолбо. Тус бааза ... тьянһаа зүүн-хойшоо 60 ... метртэ оршодог юм. Эндэ ... сан ехэ гээлтэ хоролтодо ... һон байна. Саг зуурын ... да болоһон байлдаанай һүү... патриодууд Кхаокхуа... һу... шадар шэбээлһэн хархис ... дүүдэй ондоо баазые эзэл... ба. Патриотическа хүс... Луангпрабангһаа хойшоо ... хитэйгээр тэмсэнэ.

ВИА агентствын мэдээ... нэй ёһоор, майн 19-дэ ... дууд Тханьхоа провин... американ хоёр самолет ... жа унагаагаад, экипажну... плендэ абаба. Тиигэжэ ... Вьетнамда буудагдажа ун... даһан США-гай самолё... тоо 3586-да хүрэбэ.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ЕХЭ УДХА ШАНАРТАЙ ЯБУУЛГА

Баруун Германиин парламент энэ неделидэ шухала шиидхэбэри гаргаа. Тэрэнэй хоёр палата — Бундестаг ба Бундесрат Советскэ Союзтай, Польшын Арадай Республикатай бүри 1970 ондо ФРГ-гэй правительствын баталһан договорнуудые һайшааба. ФРГ-гэй президентын гар табиһанай, Советскэ Союзай ба Польшын эсэслэн баталжа дүүргэһэнэй һүүлээр тус договорнууд хүсэндөө орохо юм.

Московско, Варшавска договорнуудай удха шанарынь түбхын түрүүн юуб гэхэдэ, дэлхэйн хоёрдохи дайнай эсэстэ тогтоһон хилэнүүдэй, тусхайлан хэлэбэл, ПНР-эй баруун хилэнүүдэй ба ГДР ФРГ хоёрой хоорондын хилэнүүдэй хубилгагдашагүй байһые мэдэрэн бэшэжэ, германска фашизмые дараһан түүхэтэ илалтын үрэ дүнгүүдые лаблана. Гэхэтэй хамта, эдэ договорнууд дайнай хойто тээхи Европын түүхэдэ шухала хубилалтын — «хүйтэн дайнай» үеын зүришэлдөөнһөө үг унгитай шахардуу байдал һулаоруулха. амгалан ёһоной харилсаа холбоо бэелүүлхэ эрьелтын эхи табина.

Тус договорнуудай удха шанарые Европын ба дэлхэйн олониитэ иимээр лэ сэгнэнэ. Эдээн тушаа Франциин, Венгриин, Австриин, Швециин, Даниин ба Европын бусад оронуудай правительствануудд иимэл сэгнэлтэ үгэһэн байна. Эдэ договорнуудые Баруун Германиин парламентын һайшааһанһаа уламжалан, «Федеративна республикын түүхэдэ шэнэ шата» нээгдээ, зүүн ба баруун зүгэй оронуудай амгалан ёһоор харилсан оршохо шэнэ шатын эхин табигдаа» гэжэ ФРГ-гэй канцлер Брандт мэдүүлбэ. СССР ба ПНР-тэй ФРГ-гэй хэһэн договорнуудые эсэслэн баталалга — Баруун Германиин эб эетэй байхые хүсэдэг зоной шухала илалта болоно. Эдэ договорнуудые эсэслэн баталхын урда тээ һайшаагшад ба буруушаагшадай хоорондо удаан саг соо шанга тэмсэлэй болоһониинь элитэ. Үһөө нэхэхэ һанаатайшуул Европые дахинаа хубилгаха гэһэн хооһон бодолнуудһаа хахасаагүй, тус договорнуудай хүсэндөө оролгодонь һаад тойбо татаха гэжэ һүүлэй үдэр болотор һэдэһээр байгаа. Гэхэ зуура договорнуудые эсэслэн баталхын түлөө орон дотор дэлгэрһэн хүсэтэ хүдэлөөнһөө айжа, тэдэ хархис этэгээдүүд буулта хэхэ баатай болоо.

Шахардуу байдал һулаоруулха, харилсаа холбоо үргэдхэхэ хүсэл эрмэлзэл мүнөө Европо түбидэ улам үргэдхэ янзатай болоно байнхай. Энэнь Советскэ Союзай ба социалис хани нэгэдэлтэ бусад оронуудай эб найрамдалта политикын үрэ болоно гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эдэ оронууд өөһэдынгөө дурадхалнуудые политическэ, дипломатическа аргаар бэелүүлхын тула олон жэлэй туршада ехэ оролдолго хүсэлэлгэ гаргаһан байна гэжэ Польшын «Трибуна люду» газетэ бэшэнэ.

Уласхоорондын шэнжэлэгшэд дурсагдаһан договорнуудай удха шанарые тайлбарилха зуураа иигэжэ тэмдэглэнэ: тус договорнууд Европодохи эб найрамдал, аюулгүй байдал бэхижүүлхын тула, тусхайлан хэлэбэл, Баруун Берлин тушаа дүрбэн талын хэлсээнэй, ГДР ФРГ хоёрой хоорондын хэлсээнүүдэй хүсэндөө орохын тула, тэрэшэлэн аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөө зарлахын тула шухала арга боломжо бии болгоо.

ХОРЛОХО ҺЭДЭЛГЭ ГАРГАГДАА

Энэ неделидэ Алабама штадай губернатор, Холбоото Штадуудай президентын тушаал эзэлхэ һанаатай кандидадуудай нэгэн Д. Уоллесто хоро хүргэхэ һэдэлгэ гаргагдаа. Лорел хотодо (Мэриленд штат) һунгалтын урда тээхи митингын һүүлээр бүлэг һунгагшадай дунда Уоллесой ороод ябатарнь, губернаторай шанха урдаһаа Артур Бремер гэдэг пистолеэр буудаа. Д. Уоллес хүндөөр шархатаад, больницада абаашагдаһан байна.

Лорелдэхи буудалга бүхы орон доторнь сошордол үүсхээ. «Уоллесые буудаһан ушар политическэ ажабайдалдань хархис нүлөөнэй халдан доройтоһон ороной моральна байдалда түйлай шанга сохилто хэбэ» гэжэ «Нью-Йорк таймс» газетэ бэшээ һэн. Үнэхөөрөөшье политическэ хорлолго американ ёһо гуримай зайлашагүй нүхэсэл болонхой. Алууршадай һомондо дайрагдажа, США-гай президент Джон Кеннедиин, тэрэнэй дүү сенатор Роберт Кеннедиин, негрнүүдэй эрхын түлөө элитэ мэдэжэ тэмсэлшэ Мартин Лютер Кингын хосорһон тухай һанахада ойлгосотой болохо. Тэрэл «Нью-Йорк таймсын» бэшэһэнэй ёһоор, зэрлиг ааша гаргалгада туһа дүхэм болохоор оршон байдал» Холбоото Штадуудта тохёолдонхой.

Юун дээрэһээ нимэ юумэн тохёолдооб? Нэгэдэхеэр, түрүү үзэл бодолтой американецуудые хашадаг, мүрдэдэг ябадалай таһалгаряагүй үзэгдэдэг болоһон ушар, хоёрдохёор, Вьетнамдахи дайн США-да хархис зэрлиг аашануудай дэлгэрэлгын шалтагаан нүхэсэл болоно.

Хүсэ хэрэглэлгые өөгшөөн дэбэргэдэг ябадал түрүү үзэл бодолтой эмхинүүдые, тэдэнэй ударидагшадые мүрдэдэг, хюдаг «минитменүүдэй» сэрэгэй түхэлтэй отрядууд мэтын олон тоото тон хархис эмхинүүдэй ябуулга хэхэдэ зохид оршон байдал бии болгоно.

Элдэб буунуудые ямаршье хизаарлалтагүйгөөр худалдадаг байһаниинь Америкэдэхи зэрлиг аашануудай ехээр дэлгэрэлгэдэ туһа дүхэм болоно. Мүнөө Холбоото Штадууд дотор хүнүүдэй «хубиин хэрэглэмжэдэ» 100 миллион үлүүтэй элдэб буунууд бии байна.

Америкын хэблэлэй тусхайлан тэмдэглэһэнэй ёһоор, хүсэ хэрэглэлгые өөгшөөн дэбэргэһэеэ уламжалан, США-да ... гэмтэл болоно. Гэхэтэй хамта, хүсэ хэрэглэдэг оршон байдалай һүжэрэлгэдэ бага бэшэ туһа хүргэһэн, хархис ажал ябуулагша Уоллесой өөрөө гэмтэлдэ ороһые тэмдэглэмээр.

В. СЕРОВ, И. АБЛАМОВ (ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Эб найрамдалай ленинскэ политикын агуусхэ хүсэн» — «Правдын» түрүү бэшэг. КПСС-эй ЦК-да. КПСС-эй ЦК-гай Пленум тухай һанамжанууд.

Хоёрдохи хуудаһанда. Деминой «Хамтын ухаан бодолой ашаа үрэ» — гэһэн статья. «Һөөг бүхэн мүнгэтэ» — К. Коркиной статья. «Эдэбхитэй байха хэрэгтэй» — М. Хензыхеновэй статья. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда. «Пионернүүдэй дорюун алхам» — А. Семенова, А. Истоминой фоторепортаж. Хилын саанахи һонин. Уласхоорондын шэнжэлэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Вузууд ба техникумүүдһээ ерэһэн мэдээнүүд. Спортын һонин. С. Харахиновагай «Саадуудаа хорхой шумуулнуудһаа хамгаалагты» гэһэн статья.

Энхир экран

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

18.00 — Украинын телестудиин «В. И. Лениндэ бэшэнэб...» гэһэн фильм. 18.45 — Үхибүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 19. 45 — «Моридууд ба үхибүүд» гэһэн киноочерк. 19.55 — «Факел» гэһэн дамжуулга. 20.45 — «Севиль Казиева» гэһэн киноочерк. 20.55 — «Хүгжэмтэ уулзалга» гэһэн дамжуулга. Эндэ Д. Дашиев буряад арадай дуунуудые дуулаха. 21.40 — «Долгинууд дээгүүр ниидэгшэ» гэһэн киноочерк. 21.50 — Түрэлхидтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 22.10 — Новосибирскын телестудиин «Бидэнэртэ үхибүүд бии» гэһэн новеллэ. 23.45 — республика доторхи һонин.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

Манай адрес, телефо...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Л... 35. Телефоны: редакто... 54-54, приёмная — 54-93, ... редактора — 68-08, зам. ... тора — 62-62, ответ. секр... — 50-52, зам. ответ. секре... — 36-76, отделы: парт... жизни — 60-91, сельского ... зяйства — 64-36, 63-86, ... ганды и агитации — 56-23, ... мышленности и строите... — 61-35, советского стро... ства и быта — 69-58, куль... и школ — 60-21, писем ... селькоров — 67-81, инфор... — 34-05, общественная ... ная — 56-62, машинное бю... 57-63, фотолаборатор... 33-61.

Н 03533. Заказ № 1265.